



Onsdag den 22. januar 2020 (D)

1

## 51. møde

Onsdag den 22. januar 2020 kl. 13.00

### Dagsorden

#### 1) Besvarelse af oversendte spørgsmål til ministre (spørgetid).

1) Til ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling af:

**Fatma Øktem (V)**

Hvad vil ministeren gøre for at hjælpe de muslimske kvinder, der er fastholdt i et ægteskab mod deres vilje, jf. VIVE's nye rapport »Etniske minoritetskvinder og skilsmisse – med fokus på muslimske praksisser«?

(Spm. nr. S 562).

2) Til sundheds- og ældreministeren af:

**Liselott Blixt (DF)**

Mener ministeren, at vi har en sygekørsel, som fungerer, når mange oplever, at de ikke kan få en ambulance, når det er nødvendigt?

(Spm. nr. S 554).

3) Til sundheds- og ældreministeren af:

**Liselott Blixt (DF)**

Synes ministeren, at det er værdigt at sende patienter hjem i badekåber og hjemmesko, eller at de sendes hjem, uden at man ved, om de har et sted at komme ind?

(Spm. nr. S 555).

4) Til sundheds- og ældreministeren af:

**Nils Sjøberg (RV)**

Mener ministeren, at der bør indføres et forbud mod hovedstød i fodbold blandt børne- og ungdomsspillere, når DBU afviser at beskytte børn og unge mod potentielle skader?

(Spm. nr. S 572, skr. begr.).

5) Til transportministeren af:

**Hans Kristian Skibby (DF)**

Vil ministeren redegøre for, hvornår regeringen agter at præsentere en ny infrastrukturplan, samt redegøre for, hvorvidt regeringen er enig med Dansk Folkeparti i, at når man gentagne gange har skrotet allerede indgåede infrastrukturaftalers væsentlige delelementer, eksempelvis den tredje Limfjordsforbindelse, så opstår der unødige lokale bekymringer og forsinkelser af anlægsinvesteringerne?

(Spm. nr. S 550, skr. begr.).

6) Til transportministeren af:

**Hans Kristian Skibby (DF)**

Vil ministeren give en garanti for, at der i forbindelse med en kommende infrastrukturplan indgår en plan for den tredje Limfjordsforbindelse?

(Spm. nr. S 551, skr. begr.).

7) Til transportministeren af:

**Marie Bjerre (V)**

Mener ministeren, at ambitionsniveauet for en tredje Limfjordsforbindelse er højt nok, når statsministeren oven på regeringsseminaret udsætter en ny infrastrukturplan fra regeringen?

(Spm. nr. S 556 (omtrykt)).

8) Til transportministeren af:

**Marie Bjerre (V)**

Mener ministeren, at der er behov for en udvidelse af Hadsund Landevej, set i lyset af at der allerede i dag opleves trængsel og henset til den snarlige ibrugtagning af Nyt Aalborg Universitetshospital, der må forventes at give yderligere trængsel?

(Spm. nr. S 557).

9) Til transportministeren af:

**Jane Heitmann (V)**

Hvad er ministerens holdning til formand for Danske Regioner Stephanie Loses forslag om en samlet broanalyse for henholdsvis en bro over Kattegat, en Fyn-Als-bro og en ny bro over Lillebælt?

(Spm. nr. S 558, skr. begr.).

10) Til transportministeren af:

**Jane Heitmann (V)**

Hvornår kan fynboerne forvente en færdigudvidelse af det resterende stykke motorvej, syd om Odense, på fynske E20?

(Spm. nr. S 559).

11) Til børne- og undervisningsministeren af:

**Marie Krarup (DF)**

Mener ministeren ikke, at man bør indføre tørklædeforbud i danske uddannelsesinstitutioner, sådan som man har gjort i Sverige for kort tid siden?

(Spm. nr. S 560).

12) Til børne- og undervisningsministeren af:

**Kim Valentin (V)**

Hvordan forholder ministeren sig til, at et loft på 3.000 kr. på studieture ifølge rektor Pia Nyting på Øregård Gymnasium vil betyde, at man må opgive samarbejdet med to venskabskoler i Kina og Indien, som eleverne på gymnasiets globale studieretningslinje har tradition for at besøge?

(Spm. nr. S 563).

13) Til forsvarsministeren af:

**Søren Espersen (DF)**

Vil ministeren i lyset af Flyvevåbnets åbenlyse mangel på kampfly, når F-35 efter planen helt skal erstatte F-16, overveje, som U.S. Air

Force har gjort det, at forlænge levetiden på det nødvendige antal af de bedst fungerende F-16-fly?  
(Spm. nr. S 570, skr. begr.).

14) Til forsvarsministeren af:  
**Anne Valentina Berthelsen (SF)**

Ser ministeren møderne mellem kronprinsen og højtstående officerer fra den øverste ledelse i Forsvaret som et problem i forhold til det grundlovssikrede forhold mellem kongehuset og de demokratiske institutioner i forhold til de gældende regler for statshandlinger og deling af særligt følsomme informationer?  
(Spm. nr. S 573, skr. begr.).

15) Til forsvarsministeren af:  
**Anne Valentina Berthelsen (SF)**

Ser ministeren de lukkede møder mellem kronprinsessen og Forsvarets øverste ledelse, herunder efterforskningschefen for auditørkorpset, som et problem i forhold til Forsvarsministeriets Auditørkorps' uafhængighed?  
(Spm. nr. S 574, skr. begr.).

16) Til udlændinge- og integrationsministeren af:  
**Marie Krarup (DF)**

Hvad vil ministeren gøre, for at islamisk lov, sharia, får mindre indflydelse i Danmark, for dermed at gøre det muligt at integrere muslimske udlændinge, så man undgår eksempler som dem omtalt i artiklen »Indvandrerkvinder fastholdes i voldelige ægteskaber« i Berlingske den 15. januar 2020?  
(Spm. nr. S 561).

17) Til udlændinge- og integrationsministeren af:  
**Morten Messerschmidt (DF)**

Da de fleste vist i dag er enige om, at det muslimske tørklæde er kvindeundertrykkende og sender et signal om, hvem der er ren og uren, hvilket er med til at fastholde millioner af unge piger over hele kloden i et fængsel, som de ikke selv har valgt, glæder spørgeren sig over, at man i en kommune i Skåne nu forbyder det muslimske tørklæde, hvilket er godt, og spørgeren vil i lyset af regeringens omsorg for børn og unge gerne have oplyst: Arbejder regeringen på et tilsvarende forbud her i Danmark – helst gældende for hele landet?  
(Spm. nr. S 567).

18) Til udlændinge- og integrationsministeren af:  
**Nils Sjøberg (RV)**

Hvad mener ministeren om at borgere, som har boet i Danmark i en menneskealder, har stemt ved folketingsvalg og været værnepligtige i det danske forsvar, kan få fratrækt deres statsborgerskab, fordi de ikke kan dokumentere, at de har dansk indfødsret ved hjælp af en original dåbsattest?  
(Spm. nr. S 571).

19) Til miljøministeren af:  
**Morten Messerschmidt (DF)**

Når man i sidste uge i Frederiksborg Amtsavis kunne læse, hvordan stadig flere områder er udsat for erosion fra vand og vind, som betyder, at flere ejendomme direkte er i fare for at styrte i fjorden, hvilket selvsagt er et kæmpe problem både for husejere og lodsejere, men også for resten af landet, vil spørgeren gerne have oplyst: Hvad vil regeringen gøre for de ramte hus- og lodsejere, og har man planer om en landsdækkende plan til sikring af de danske kyststrækninger, så det ikke overlades til kommunerne alene?

(Spm. nr. S 569 (omtrykt)).

Kl. 13:00

## Meddelelser fra formanden

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Mødet er åbnet.

I dag er der følgende anmeldelser:

Skatteministeren (Morten Bødskov):

Lovforslag nr. L 97 (Forslag til lov om ændring af lov om afgift af tinglysning af ejer- og panterrettigheder m.v. (tinglysningsafgiftsloven), emballageafgiftsloven, lov om afgift af bekæmpelsesmidler og forskellige andre love. (Indeksering af de faste tinglysningsafgifter og en række miljøafgifter og genindførelse af registreringsafgiften på luftfartøjer m.v.).

Jette Gottlieb (EL) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 76 (Forslag til folketingsbeslutning om regulering af arbejdsløshedsdagpenge).

Peder Hvelplund (EL) og Rosa Lund (EL):

Forespørgsel nr. F 34 (Hvordan vil regeringen bidrage til at sikre, at Danmark respekterer sine konventionsmæssige forpligtelser i sager, hvor ansøgere om dansk statsborgerskab godtgør, at de på grund af langvarige funktionsnedsættelser dokumenteret ved læge som foreskrevet i naturalisationscirkulæret ikke er i stand til at leve op til krav om danskprøve og/eller indfødsretsprøve?).

Titlerne på de anmeldte sager vil fremgå af [www.folketingstidende.dk](http://www.folketingstidende.dk) (jf. ovenfor).

Det eneste punkt på dagsordenen er:

**1) Besvarelse af oversendte spørgsmål til ministre (spørgetid).**  
Kl. 13:00

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**

Det første spørgsmål er til ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling, og spørgsmålet er stillet af fru Fatma Øktem.

Kl. 13:01

## Spm. nr. S 562

1) Til ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling af:

**Fatma Øktem (V):**

Hvad vil ministeren gøre for at hjælpe de muslimske kvinder, der er fastholdt i et ægteskab mod deres vilje, jf. VIVE's nye rapport »Etniske minoritetskvinder og skilsmisse – med fokus på muslimske praksisser«?

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**

Værsgo for oplæsning.

Kl. 13:01 ud end bare et kursus, hvor de har muligheder for at komme ind og høre om deres rettigheder?

Kl. 13:05

**Fatma Øktem (V):**

Mange tak. Hvad vil ministeren gøre for at hjælpe de muslimske kvinder, der er fastholdt i et ægteskab mod deres vilje, jf. VIVE's nye rapport »Etniske minoritetskvinder og skilsmisse – med fokus på muslimske praksisser«?

Kl. 13:01

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**

Ministeren.

Kl. 13:01

**Ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling (Mogens Jensen):**

Tak for spørgsmålet. VIVE's rapport viser, at der i Danmark er etniske minoritetskvinder, der imod deres vilje fanges i et ægteskab, fordi deres lige ret til skilsmisse ikke anerkendes af familien eller nærmiljøet. Og den viser, at kvinderne lever med vold, undertrykkelse og en ekstrem social kontrol. Det er uacceptabelt, og det hører ikke til i Danmark. Den enkelte kvindes frihed til at bestemme over egen krop og eget liv må aldrig begrænses af hverken kultur, traditioner eller religion, og reglerne er klare. Der er kun én lovgivning i Danmark, og alle har ret til en skilsmisse. En afgørelse om skilsmisse efter dansk lovgivning skal selvfølgelig accepteres og efterleves. Rapporten peger også på, at det kan være svært for kvinderne at gennemskue konsekvenserne ved en skilsmisse, både socialt og juridisk. Der er brug for viden, og der er brug for et opgør med holdningen i de her miljøer. Mændene skal vide, at lovgivningen gælder for alle og også for dem, og kvinderne skal støttes i den frihedskamp, der er brug for at blive taget i de her miljøer.

Vi kan ikke som politikere tage kampen for den enkelte kvinde, men vi skal gøre, hvad vi kan for at oplyse både mænd og kvinder om retten til skilsmisse, og det forsøger vi faktisk med et nyt undervisningstiltag, et undervisningsmodul til kampagnen »Ret til ligestilling«, som vi gennemfører her i 2020, og den kampagne retter sig både mod mænd og kvinder. Derudover skal vi også se på, hvordan vi generelt kan styrke arbejdet med at forebygge negativ social kontrol. Men der findes jo desværre ikke nogen nemme løsninger til at ændre holdninger og kultur; det er det lange, seje træk i integrationsindsatsen, som her er centralt.

Kl. 13:03

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**

Tak. Og så har spørgeren 2 minutter til at uddybe.

Kl. 13:03

**Fatma Øktem (V):**

Tak. Jeg er bestemt ikke i tvivl om, at ministeren ligesom jeg synes, at det var rystende læsning. Vi blev ikke alene bekræftet i, at der er et ekstremt parallelsamfund, vi får også et indblik i, at der er et parallelt retssystem, som overskygger dansk lovgivning, overskygger den lov, der siger, at alle er lige for loven, og at alle har ret til at udleve den, de nu er. Så det, ministeren siger, glæder mig, og jeg var bestemt heller ikke i tvivl om det, og som ministeren siger, tager det tid at ændre på en kultur, men det er nødvendigt, at vi presser på, og at vi måske også presser lidt mere på, end vi normalt ville have gjort, for vi står i en situation, som vi ikke er vant til, og der kunne jeg godt tænke mig at spørge ministeren om noget.

Jeg ved godt, at der er afsat 600.000 kr. til en kampagne, »Ret til ligestilling«, her i 2020, men den kampagne er jo et frivilligt kursus. Tror ministeren virkelig, at de her kvinder, der er underlagt så grov social kontrol, får lov til at deltage i et frivilligt kursus, der vil oplyse dem om deres rettigheder og muligheder? Vi lever jo i en tid, hvor man kan sige der er fri adgang til alle oplysninger, og hvis det ikke engang virker, tror ministeren så ikke, vi skal lidt længere

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**

Ministeren.

Kl. 13:05

**Ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling (Mogens Jensen):**

Som jeg sagde, så tror jeg, det er rigtig mange forskellige redskaber, vi skal tage i brug her for at løse den her problemstilling. Men i sidste ende handler det her om at give de kvinder, som oplever den her problemstilling, de bedste forudsætninger for at tage et opgør med den her kultur og den her kontrol, og en af vejene til det er jo at målrette oplysning, undervisningstilbud til de her kvinder, så de får bedre forudsætninger for at gøre det. Og heldigvis har de her kursustilbud været overtegnet, så vi nu skal lave yderligere, og det synes jeg kun er positivt og vil fremme – tror jeg – området.

Kl. 13:06

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**

Tak. Så er der ½ minut til at følge op på spørgsmålet.

Kl. 13:06

**Fatma Øktem (V):**

Tak. Udlændinge- og integrationsministeren var ude at sige, at de her voldelige ægtemænd skal mærke myndighederne i nakken, og det synes jeg lyder rigtig fint. Men lige præcis hvordan ægtefællerne skal mærke myndighederne i nakken, har jeg lidt svært ved at se. Og i forhold til det med kurserne kunne ministeren så overveje, at det muligvis skulle være obligatorisk at deltage i de kurser i nogle bestemte områder, hvor vi kan se, at ligestillingen ikke trænger igennem? Så altså, hvordan skal de her ægtefæller mærke myndighederne i nakken? Og kan vi få den viden ud til de kvinder, uden at det er frivilligt?

Kl. 13:06

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**

Tak. Ministeren.

Kl. 13:06

**Ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling (Mogens Jensen):**

Det er klart, at man jo i forhold til spørgsmålet om, hvad udlændinge- og integrationsministeren har sagt, må henvise til udlændinge- og integrationsministeren. Jeg tager gerne imod gode råd til, hvad vi yderligere kan gøre ud over det, som der er lagt op til her. Og jeg byder gerne ordføreren på en kop kaffe, hvis der er gode ideer. Jeg tror, det handler om at få brudt den isolation, som mange af de her kvinder er i, og i øvrigt også nogle af mændene. Og derfor er det også vigtigt at sige, at regeringen jo ønsker at indføre en pligt til at bidrage med arbejde og uddannelse 37 timer om ugen for alle nyttilkomne indvandrere med integrationsbehov. Og det tror jeg også er en del af vejen at gå.

Kl. 13:07

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**

Spørgeren.

Kl. 13:07

**Fatma Øktem (V):**

Mange tak. For lidt siden, i starten, sagde ministeren, at det nogle gange skal være sådan, at kvinderne selv prøver at gøre op med miljøet. Men netop den rapport viser jo også, hvor svært de har ved at bryde med det miljø. Og det betyder også, at der måske er behov for, at der bliver grebet ind over for det. Det er rigtigt nok, at beskæftigelse er en rigtig god måde at frigøre sig på. Vil ministeren

så ikke mene, at det at øge ydelserne, som regeringen har gjort, er den helt forkerte vej at gå?

Kl. 13:08

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Ministeren.

Kl. 13:08

**Ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling (Mogens Jensen):**  
Den helt rigtige vej at gå er at sørge for, at vi får kvinder og mænd, også fra indvandremiljøer, ud på arbejdsmarkedet, altså ud blandt andre kvinder og mænd, hvor man også lærer om, hvordan det danske samfund er skruet sammen – også når det f.eks. gælder retten til skilsmisse; det tror jeg hjælper. Men som sagt tror jeg ikke, at ordføreren og jeg har forskellige mål. Vi har faktisk ens syn på, hvad det er, vi gerne vil opnå her. Og jeg tager imod alle gode ideer til, hvad vi kan gøre i forhold til indsatsen, ud over det, jeg allerede har nævnt her, som regeringen gennemfører.

Kl. 13:08

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Tak til ministeren, og tak til fru Fatma Øktem.

Vi går videre til næste spørgsmål, spm. S 554, og det er til sundheds- og ældreministeren af fru Liselott Blixt.

Kl. 13:08

#### Spm. nr. S 554

2) Til sundheds- og ældreministeren af:

**Liselott Blixt (DF):**

Mener ministeren, at vi har en sygekørsel, som fungerer, når mange oplever, at de ikke kan få en ambulance, når det er nødvendigt?

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Værsgo at læse spørgsmålet op.

Kl. 13:08

**Liselott Blixt (DF):**

Mange tak. Jeg vil spørge ministeren, om ministeren mener, at vi har en sygekørsel, som fungerer, når mange oplever, at de ikke kan få en ambulance, når det er nødvendigt?

Kl. 13:09

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Ministeren.

Kl. 13:09

**Sundheds- og ældreministeren (Magnus Heunicke):**

Mange tak for spørgsmålet. Jeg tolker spørgsmålet som en henvisning til muligheden for befordring i forbindelse med behandling. Det er en væsentlig forudsætning for lighed i sundhedsvæsenet, at behandling stilles til rådighed, uanset økonomisk formåen. I den forbindelse er det naturligvis også vigtigt, at man kan komme frem til behandlingen, hvad enten det er i sygehus- eller praksissektoren, og det er simpelt hen sådan, at hvis en persons tilstand gør det nødvendigt, skal regionen sørge for befordring med ambulance eller særligt indrettet sygekøretøj til og fra behandling på sygehus m.v. Det er altså regionen, der har den opgave at planlægge og fastlægge en procedure for befordringen.

Jeg tror, at vi alle sammen er klar over, at man af hensyn til en effektiv udnyttelse af ressourcer og planlægning osv. må acceptere, at der kan være en vis ventetid for den enkelte patient, men det er min klare forventning, at regionerne sørger for, skal sørge for, at befordring tilrettelægges, så den enkelte patient kan være helt sikker på at få befordring, når det er nødvendigt.

Når det er sagt, er jeg opmærksom på, at reglerne for befordring i dag kan opleves som utidssvarende, meget bureaukratiske og

uigennemskuelige for patienter og pårørende, men faktisk også for medarbejdere, og derfor kan det være relevant at kigge på reglerne for at se, om de kan skrues sammen på en bedre måde inden for den nuværende økonomiske ramme. Det er et komplekst område. Ændringer, der vedrører en gruppe borgere, kan jo desværre have negative konsekvenser for en anden gruppe borgere, så det er vigtigt at have det for øje, når vi kigger på det, for hele området.

Kl. 13:10

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Tak. Spørgeren.

Kl. 13:10

**Liselott Blixt (DF):**

Jeg er rigtig glad for, at ministeren siger, at man vil kigge på det. For det, jeg oplever, er, at det her skrider. Der var en sag for ikke ret lang tid siden. Det var en af mine bekendtes bedstemor på 102 år, der var faldet. Sygeplejersken ringer efter en ambulance, og så kommer ambulancen og vil ikke tage damen med på sygehuset, men beder om, at man ringer til det, der hedder Flextrafik. Flextrafik er en taxa, der kommer, og hvor der kan være flere patienter i, og så kører man fra den ene sygehusafdeling til den anden, og det vil sige, at der så i det her tilfælde sad en stærkt smerteplaget dame på 102 år, som blev transporteret i den her taxa med andre patienter.

Da den sag blev kommenteret på Facebook, viste det sig, at der kom et hav af andre historier præcis magen til eller nogle, der lignede. Der kom så også kommentarer fra nogle af chaufførerne, både dem, der kører ambulance, og dem, der kører Flextrafik, om, hvor usikker og utryk hele den her form for kørsel er, for de får nogle mennesker, der er så syge, ind i deres taxier, at de overhovedet ikke kan håndtere dem. Og jeg tænker: Er det nogen af de ting, som ministeren vil tage op med regionerne?

Kl. 13:12

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Ministeren.

Kl. 13:12

**Sundheds- og ældreministeren (Magnus Heunicke):**

Tak for den uddybning. Jeg må jo være ærlig og sige, at vi ikke har at gøre med et nyt problem, men at det er et problem, som er mangesidet, og som der desværre er rigtig mange eksempler på. Nu har jeg hørt om et nyt eksempel i dag fra spørgeren her, men der findes jo en stribe. Jeg hører også selv om mange af de eksempler, når jeg færdes, og får en masse, masse henvendelser, og jeg har altså konstateret, at Danske Regioner også selv har bedt om at få set på de her regler. Det synes jeg er en åben dør Danske Regioner sparker ind, og det vil jeg godt være med til.

Kl. 13:12

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Spørgeren.

Kl. 13:12

**Liselott Blixt (DF):**

Spørgsmålet er også: Har man sparet for meget på det her område? Vi har talt om ambulancekørsel i mange af de år, jeg har siddet herinde. Jeg har siddet som sundhedsordfører i 12 år og været med til mange af de her strukturændringer, der er sket, og herunder været med til at se på uddannelse af chauffører, behandlere, paramedicinere osv., i forhold til hvad vi gør. Så det skuffer mig, at vi efterhånden fragter vores syge mennesker i en taxi med personale, der ikke er uddannet.

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Ministeren.

Kl. 13:13 **Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Værsgo.

Kl. 13:15

**Sundheds- og ældreministeren (Magnus Heunicke):**

Jeg tror, at spørgeren har fat i noget af det rigtige, nemlig at der er noget økonomi bag. Altså, det er jo altid fint at overveje at bruge pengene bedre og klogere, det støtter jeg selvfølgelig, men der er et punkt, hvorfra man må sige nye nedskæringer. Og hvis man tror, at man kan rationalisere så helt vildt, når det drejer sig om mennesker og transport af syge mennesker, og hvis det er sådan, at der er eksempler på, at vi har alvorligt syge mennesker, som skulle have været kørt i ambulance, men på grund af økonomi ryger over i en taxa, der skal køre ad omveje, med alle mulige andre, jamen så er der virkelig grund til at kigge på de regler og kigge på den måde, man praktiserer dem.

Kl. 13:13 **Liselott Blixt (DF):**

Tak. Synes ministeren, at det er værdigt at sende patienter hjem i badekåber og hjemmesko, eller at de sendes hjem, uden at man ved, om de har et sted at komme ind?

Kl. 13:15

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Ministeren.

Kl. 13:15

**Sundheds- og ældreministeren (Magnus Heunicke):**

Jeg siger også tak for det her spørgsmål. Mit udgangspunkt er, at patienter i det danske sundhedsvæsen skal behandles med respekt, værdighed og høj lægefaglighed, og nej, jeg synes ikke, det er værdigt at blive sendt hjem i badekåbe og hjemmesko, og selvfølgelig skal det være trygt for patienten at blive udskrevet og sendt hjem fra sygehuset.

Vi har lige i det tidligere spørgsmål drøftet at se nærmere på reglerne for befordring, og vi må ærligt sige, at der i dag er nogle regler, som opleves som uigennemskuelige for både patienter, pårørende og medarbejdere, og vi skal se, om vi kan skruer de regler bedre sammen.

Men det handler også generelt om at få løftet vores sundhedsvæsen, for personalet løber stærkt derude – nogle gange for stærkt – og så er det netop, at tid til omsorg for patienten og det, at man kerer sig og forstår patientens situationen til fulde, er noget, man ikke når at få gjort fuldt ud. Derfor er det her også et spørgsmål om at sikre et solidt løft af sundhedsvæsenet, og det er en af hovedårsagerne til, at vi i vores finanslovsaftale har prioriteret, at vi får flere medarbejdere, flere sygeplejersker, der konkret kan forstå patientens situation, lige så vel som at vores økonomiaftale, som vi talte om i det tidligere spørgsmål, også indeholder det her løft. På den måde kan vi altså få genetableret den bund under den del af vores kernevelfærd, som handler om sundhed, som jo er kronjuvelen i vores velfærdssamfund, og sikre, at der bliver mere tid til omsorg og større tryk for patienterne både før, under, men selvfølgelig også efter behandlingen. Tak.

Kl. 13:16

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Spørgeren.

Kl. 13:16

**Liselott Blixt (DF):**

Det her spørgsmål drejer sig for mit vedkommende om værdighed – værdighed, når ens mormor bliver sendt hjem med Flextrafik og sat af uden for sit hus i frostvej iført nattøj, strikkede sutsko og et par strømper. Hun havde hverken nøgle, taske eller pung. Det er den måde, man behandler folk på. Og det her er ikke bare en enkelt historie, og det er det, der forbavser mig. Jeg har fået så mange historier, og jeg har fået tilsendt billeder, og jeg ville skamme mig, hvis det var mine pårørende, som jeg så var blevet sendt hjem på den måde. Det er folk med demens og alzheimer, der bliver kørt hjem, uden at de har en nøgle til deres eget hjem, og så bliver de sat af. Kan vi være det bekendt?

Vi ved jo alle sammen, hvad det er, der sker. Det er jo, fordi vi har de hurtige indlæggelser. Så spørgsmålet er: Burde vi ikke gå ud og sige, at når der er tale om folk, der meget ofte er kommet i en ambulance, og som ikke rigtig har noget med, så må man jo holde dem natten over, indtil der kommer pårørende eller andre med tøj til dem, eller som kan lukke dem ind, eller i det hele taget have et

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Spørgeren.

Kl. 13:13

**Liselott Blixt (DF):**

Nu er det jo ministeren, der laver økonomiaftaler med Danske Regioner, og jeg har hørt ministeren mange gange være stolt af, at man har givet så mange penge, men er det så noget af det, man tager op, i og med at man skal sikre, at vi har en ordentlig uddannelse af det personale, der kører med vores syge borgere – at man sikrer, at de borgere får den rette kørsel til den rette behandling, altså rette tid og sted og rette patient. Er det noget, ministeren tager med i sine overvejelser af de aftaler, der ligger med regionerne?

Kl. 13:13

Kl. 13:14

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Ministeren.

Kl. 13:14

**Sundheds- og ældreministeren (Magnus Heunicke):**

Jamen det er rigtigt, at aftalen med Danske Regioner jo er den aftale, som sikrer det største løft i et årti, og den er jeg stolt over og glad for. Den giver også basis for, at man nu kan følge med; når der bliver flere patienter, kan man også følge med. Det handler jo om behandling på sygehus, men det handler så sandelig også om transporten. Man kan jo ikke gøre for, at regionerne vælger at lægge specialer på forskellige sygehuse, alt afhængigt af hvor man bor. Man skal jo have ret til at komme frem, uanset det. Jeg har set, Danske Regioner har efterlyst en gennemgribende ændring af det her, og den vil jeg meget gerne drøfte med dem.

Kl. 13:14

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Tak. Spørgsmålet er sluttet.

Vi går videre til næste spørgsmål, som også er til sundheds- og ældreministeren, og som også er stillet af fru Liselott Blixt.

Kl. 13:14

**Spm. nr. S 555**

3) Til sundheds- og ældreministeren af:

**Liselott Blixt (DF):**

Synes ministeren, at det er værdigt at sende patienter hjem i badekåber og hjemmesko, eller at de sendes hjem, uden at man ved, om de har et sted at komme ind?

beredskab, når de kommer hjem? Det må da være det mindste, vi kan byde de ældre, syge mennesker, som det her handler om.

Kl. 13:18

Kl. 13:20

**Fjerde næstformand** (Trine Torp):  
Ministeren.

Kl. 13:18

**Fjerde næstformand** (Trine Torp):  
Ministeren.

Kl. 13:20

**Sundheds- og ældreministeren** (Magnus Heunicke):

Jeg er fuldstændig enig – det handler om værdighed, og det handler om respekt for den enkelte. Reglerne er sådan set klare: Der skal være en plejeforløbsplan for den kommunale hjemmepleje, hvis det er det, eksemplet handler om her, som sygehuset skal sende til kommunen. Så man skal være klar til at tage imod. Vi kan desværre bare se, at der er alt for mange eksempler på, at det ikke er sket i tilstrækkeligt omfang, og at man kommer hjem til ingenting. Det eksempel, der blev nævnt her, er det modsatte af værdighed, og det skal vi gøre alt, hvad vi kan, for at forhindre.

Kl. 13:18

**Fjerde næstformand** (Trine Torp):  
Spørgeren.

Kl. 13:18

**Sundheds- og ældreministeren** (Magnus Heunicke):

Jeg må indrømme, at jeg har et særlig bankende hjerte for vores ældre medicinske patienter, og jeg må også være ærlig at sige, at der selv i dag findes mange tilfælde, hvor en overnatning på hospitalet er en overnatning på en gang, hvor medarbejderne styrer rundt – og her kan man også diskutere, hvor værdigheden er henne.

Så jeg mener, at det element, ordføreren nævner her, er ét element, som jeg meget gerne vil se på. Men jeg mener, at der er flere elementer i spil med hensyn til at sikre langt mere værdighed og respekt for vores ældre medicinske patienter.

Kl. 13:20

**Fjerde næstformand** (Trine Torp):  
Tak. Og tak til fru Liselott Blixt.

Vi fortsætter med et spørgsmål til sundheds- og ældreministeren, og den her gang er det fra hr. Nils Sjøberg.

Kl. 13:20

**Liselott Blixt** (DF):

Jeg vil sige, at det her drejer sig ikke om kommunerne, for kommunerne kan ikke se, når en borger kommer på sygehuset midt om natten og bliver udskrevet derfra, f.eks. kommer akut ind, fordi vedkommende er faldet, har slået sig, bløder, har brækket armen, eller hvad det nu kan være. Mange af de her historier handler om, at de kommer ind hen på aftenen eller om natten – de falder f.eks. og kommer ind med en ambulance og bliver lappet sammen, men så bliver de sendt hjem igen samme nat. Det var der, man kunne have sagt, at de skal have en seng, så det kan sikres, at der er nogle til at tage sig af dem, når de bliver udskrevet næste dag.

Kl. 13:19

**Fjerde næstformand** (Trine Torp):  
Ministeren.

Kl. 13:19

**Sundheds- og ældreministeren** (Magnus Heunicke):

Jeg synes, det lyder som et fornuftigt princip, hvis det drejer sig om sådan en akut situation, hvor man kan nå at behandle med det samme. Det nye er måske, at vi kan nå at afslutte mange forløb meget tidligere, og det er der nogle gode gevinster ved for den enkelte: Man bliver hurtigere udredt og hurtigere behandlet. Men hvis det betyder, at man ikke får samlet op på det i forhold til de krav, der er i kontakten mellem sygeplejerskerne på den enkelte afdeling og kommunen, så må vi altid sige, at det er patienten, der skal i centrum, at det er patientens behov, der skal i centrum.

Kl. 13:19

**Fjerde næstformand** (Trine Torp):  
Spørgeren.

Kl. 13:19

**Liselott Blixt** (DF):

Så derfor vil jeg gerne spørge ministeren: Vil ministeren være med til, at vi giver de her ældre medicinske patienter en rettighed med hensyn til at overnatte på sygehuset til næste dag, hvor der er nogle, der kan tage sig af dem, eller man ved, at de kommer godt hjem – og ikke på den her uværdige måde og uden at vide, om de i det hele taget kan komme ind i deres egen lejlighed?

**Spm. nr. S 572**

4) Til sundheds- og ældreministeren af:

**Nils Sjøberg** (RV):

Mener ministeren, at der bør indføres et forbud mod hovedstød i fodbold blandt børne- og ungdomsspillere, når DBU afviser at beskytte børn og unge mod potentielle skader?

Skriftlig begrundelse

Det skotske fodboldforbund har netop gennemført et forbud mod hovedstød blandt børne og ungdomsspillere med henvisning til hovedskader. Forbuddet er begrundet med forebyggelse mod skader. DBU afviser at forbyde hovedstød i børne- og ungdomsfodbold.

**Fjerde næstformand** (Trine Torp):  
Værsgo.

Kl. 13:20

**Nils Sjøberg** (RV):

Tak. Jeg har stillet et spørgsmål: Mener ministeren, at der bør indføres et forbud mod hovedstød i fodbold blandt børne- og ungdomsspillere, når DBU afviser at beskytte børn og unge mod potentielle skader?

Kl. 13:21

**Fjerde næstformand** (Trine Torp):  
Ministeren.

Kl. 13:21

**Sundheds- og ældreministeren** (Magnus Heunicke):

Tak for spørgsmålet. Det korte svar er et nej; det mener jeg ikke. I Danmark er det idrættens organisationer, der fastsætter reglerne for de enkelte idrætsgrene, så det er altså dem, der beslutter at ændre reglerne – hvis de beslutter det – og det er altså ikke i sundhedsloven, at der ikke er noget forbud mod bestemte træningsmetoder eller regler i idrætten, som jo naturligvis, som spørgeren ved, hører under Kulturministeriet.

Kulturministeriet har oplyst til mig, at Dansk Boldspil-Union, DBU, allerede har fokus på problemstillingen omkring hovedskader i fodbold. DBU har bl.a. udarbejdet retningslinjer, der skal skabe opmærksomhed på noget, der i fodbold kunne udvikle sig til hoved-

traumer, som skal gøre trænere og holdledere opmærksomme på symptomer på hjernerystelse, så spillerne får den rette behandling lige med det samme.

Derudover er det sådan, at DBU oplyser, at hovedstød i børnefodbold ikke er særlig udbredt, og allerede nu anbefaler DBU, at børn under 12 år ikke træner hovedstød specifikt. Den anbefaling indgår simpelt hen i DBU's træneruddannelse. Derfor synes jeg ikke, det er helt rimeligt at fremføre, at DBU afviser at beskytte børn og unge mod skader. Det er jo netop det, man gør her. Jeg forstår altså, at DBU har fokus på området og har iværksat en række tiltag. Så vil jeg sige, at DBU oplyser, at hovedrystelse og hovedskader i fodbold primært kommer i forbindelse med sammenstød og lignende og altså ikke primært relaterer sig til hovedstød til bolden.

Så er jeg også opmærksom på, at hvis man ser på, hvor der er flest hovedskader, er fodbold ikke den idrætsgren, hvor der er flest hovedskader. Der er mange andre sportsgrene med flere hovedskader, og hvert eneste forbund har fokus på det og anbefaler, at man har fokus på det. Dermed også sagt, at hvis vi som sundhedsregulering begynder at lave særregler for hovedstød i fodbold, kan det hurtigt gøre os til overdommere for mange, mange idrætsgrene i Danmark. Det synes jeg ville være et skråplan at begive sig ud på. Tak for ordet.

Kl. 13:23

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Spørgeren.

Kl. 13:23

**Nils Sjøberg (RV):**

Tak. Jeg forstår, at ministeren ligesom jeg holder af fodbold, og når jeg ønsker ministerens holdning til, om der kan foretages lovgivningsmæssige tiltag i forhold til det her med hovedstød, eller om ministeren har overvejet at gøre det, skyldes det, at der er tegn på, at hovedstød kan skade børn og unges hjerner, og at man bl.a. inden for skotsk fodbold har indført en sådan ordning. Hvordan ser man på, at det kan skade børn og unges hjerner, og at sportsforbundet i Danmark afviser – det har ministeren jo indirekte sagt – at følge de udenlandske forbund? Så derfor er mit spørgsmål ganske enkelt: Overvejer ministeren at se nærmere på den internationale forskning omkring hovedstød og effekten på børn og unges hjerner?

Kl. 13:23

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Ministeren.

Kl. 13:23

**Sundheds- og ældreministeren (Magnus Heunicke):**

Tak. Så vidt jeg forstår, er der en del undersøgelser, der er i gang nu her, og dem vil jeg selvfølgelig følge tæt og se, hvad man rent sundhedsfagligt finder ud af. Det er jo også noget, som jeg ved at DBU er aktivt med i og har fokus på og altså har anbefalinger til i forhold til børne- og ungdomstræning. Så er der altså det her med, at der er mange andre elementer end hovedstød, som DBU også har fokus på.

Kl. 13:24

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Spørgeren.

Kl. 13:24

**Nils Sjøberg (RV):**

Tak. Internationale undersøgelser viser, at hovedstød blandt børne- og ungdomsspillere kan påvirke deres hjerner. Disse undersøgelser er så overbevisende, at udenlandske fodboldforbund, som sagt herunder det skotske, har tænkt på at forbyde hovedstød i børne- og

ungdomsfodbold. Hvor alvorlig skal effekten på børn og unges hjerner være, eller hvor mange udenlandske forbund skal foretage beskyttende tiltag, før ministeren vil gå i gang med en dialog med DBU om beskyttelse af børn og unges hjerner?

Kl. 13:24

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Ministeren.

Kl. 13:24

**Sundheds- og ældreministeren (Magnus Heunicke):**

Ifølge mine oplysninger har UEFA, den europæiske fodboldorganisation, som DBU jo som bekendt er medlem af, igangsat en større undersøgelse af forekomsten af hovedstød blandt ungdomsfodboldspillere i 10 lande, herunder også i Danmark, og i Danmark er det forskere fra Syddansk Universitet, der følger træningen og har videofilmet træningen for børn og unge og tæller hovedstød op og eventuelle medfølgende skader. Rapporten er ikke offentliggjort endnu, men det er klart, at jeg naturligvis vil se på den med stor interesse, hvis der viser sig at være nye ting og nye oplysninger i sagen.

Kl. 13:25

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Spørgeren.

Kl. 13:25

**Nils Sjøberg (RV):**

Tak. Overvejer ministeren andre tiltag end egentlig lovgivning, der kan sikre en øget beskyttelse af børn og unges hjerner i forhold til fodbold? Jeg tænker i den sammenhæng på f.eks. oplysningskampagner eller andet, der kunne sættes i gang.

Kl. 13:25

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Ministeren.

Kl. 13:25

**Sundheds- og ældreministeren (Magnus Heunicke):**

Som sagt: Jeg overvejer jo ikke lovgivning på det her område, men jeg konstaterer, at DBU i deres træneruddannelse har fokus på det her og netop ikke har kontinuerlig træning af børn og unge i hovedstød – af samme årsag – og det synes jeg er et flot arbejde som DBU på den måde får løftet. Så det vil jeg meget gerne rose dem for, og hvis de har brug for noget i den forbindelse, rådgivning eller noget andet, fra Sundhedsstyrelsen eller andre, så lytter vi meget, meget gerne til det.

Kl. 13:26

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**

Tak til sundheds- og ældreministeren og til hr. Nils Sjøberg.

Vi går videre til det næste spørgsmål, som er til transportministeren, og det er stillet af Hans Kristian Skibby.

Kl. 13:26

**Spm. nr. S 550**

5) Til transportministeren af:

**Hans Kristian Skibby (DF):**

Vil ministeren redegøre for, hvornår regeringen agter at præsentere en ny infrastrukturplan, samt redegøre for, hvorvidt regeringen er enig med Dansk Folkeparti i, at når man gentagne gange har skrotet allerede indgåede infrastrukturaftalers væsentlige delelementer, eksempelvis den tredje Limfjordsforbindelse, så opstår der unødige lokale bekymringer og forsinkelser af anlægsinvesteringerne?

## Skriftlig begrundelse

Der henvises til artiklen »Statsministeren udsætter en ny fjordforbindelse« bragt i Nordjyske den 14. januar 2020.

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**

Værsø at læse højt.

Kl. 13:26

**Hans Kristian Skibby (DF):**

Tak, formand. Vil ministeren redegøre for, hvornår regeringen agter at præsentere en ny infrastrukturplan, samt redegøre for, hvorvidt regeringen er enig med Dansk Folkeparti i, at når man gentagne gange har skrottet allerede indgåede infrastrukturaftalers væsentlige delelementer, eksempelvis den tredje Limfjordsforbindelse, så opstår der unødige lokale bekymringer og forsinkelser af anlægsinvesteringerne?

Kl. 13:27

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**

Ministeren.

Kl. 13:27

**Transportministeren (Benny Engelbrecht):**

Tak for spørgsmålet. Jeg opfatter generelt spørgsmålet fra hr. Hans Kristian Skibby som et udtryk for, at også Dansk Folkeparti er indstillet på at gå konstruktivt ind i drøftelser om de langsigtede infrastrukturinvesteringer. Det er også det indtryk, jeg har fået af samtaler med hr. Hans Kristian Skibby selv.

Det er vigtigt at bemærke, at regeringen og nu også et bredt flertal i Folketinget, inklusive spørgerens eget parti, har en ambitiøs målsætning om at reducere Danmarks CO<sub>2</sub>-udledning med 70 pct. Hvis vi mener disse ambitioner seriøst – og det gør regeringen – så er vi nødt til at se vores infrastrukturinvesteringer i sammenhæng med denne indsats, og det betyder, at vi i en kommende grøn infrastrukturplan skal fokusere der, hvor vi faktisk kan afhjælpe nogle af de problemer, som bilister og rejsende oplever i dagligdagen, samtidig med at transportområdet bidrager til den grønne omstilling. Her nytter det ikke noget at haste beslutninger igennem med snævre flertal.

Det er mig desuden magtpåliggende i forhold til det stillede spørgsmål at understrege, at regeringen ikke har annulleret et eneste projekt fra Dansk Folkeparti og den forrige regerings plan, altså bortset fra et, nemlig omfartsvejen ved Mariager. Det glæder mig derfor, at Dansk Folkeparti synes at være kommet på tanker, der netop handler om at skabe en bred infrastrukturplan og være med i en bred aftale, og jeg håber selvfølgelig, at man også vil gå konstruktivt ind i de forhandlinger, når de starter.

Som sagt starter vi med klimaarbejdet, og derefter kan vi kigge på infrastrukturplanerne, og derfor kan jeg heller ikke sætte en dato på for, hvornår de forhandlinger måtte starte.

Kl. 13:28

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**

Spørgeren.

Kl. 13:28

**Hans Kristian Skibby (DF):**

Tak. Nu nævnte ministeren jo meget beredvilligt et eksempel, hvor man så havde valgt at ændre i tingene. Jeg synes måske så også, at man retfærdigvis burde nævne de delelementer, der var i forbindelse med »Bedre og billigere«, som jo er en anden del af den aftale, der også har været, og hvor både Socialdemokraterne i den nuværende regering og Dansk Folkeparti har været med. I forbindelse med »Bedre og billigere«-aftalen har man jo også valgt at fjerne eksem-

pelvis anlægsinvesteringerne til etablering af en trinbrætsløsning ved Laurbjerg Station og sparet de 14 mio. kr. til andre gøremål, som regeringen har valgt at prioritere. Så det der med bare lige at nævne ét eksempel og så glemme de andre er måske sådan lidt en uskik.

Dansk Folkeparti indgik jo en aftale med den forrige regering omkring markante infrastrukturinvesteringer i Danmark, og det var noget, som var efterspurgt af rigtig mange kommuner – jeg vil næsten sige alle 98 kommuner – og ikke mindst af kommunernes borgmestre. Ligeledes var det selvfølgelig også sådan, at borgmesteren i Aalborg var interesseret i den tredje Limfjordsforbindelse, og at der ikke bare sådan hvert andet år kommer en infrastrukturaftale, som ikke bliver til noget, og at man, hver gang der så kommer en ny regering, vælger at viske papiret blankt og sige, at nu starter man bare forfra. Det er jo træls at spille ludo, og at man, hver gang man kommer frem til den sidste række og skal ind til mål, kommer tilbage til start, og det er jo det, som vi nu har oplevet to gange i forhold til infrastrukturaftaler, også omhandlende Limfjordsforbindelsens fremtid.

Der vil jeg da gerne have ministeren til at svare på det, når det drejer sig om de delelementer, der er i det, bl.a. i forhold til, at vi jo kan se, at transportministerens egne partikolleger førte valgkamp på – meget principielt og meget viljefast – at der skulle etableres en tredje Limfjordsforbindelse. Eksempelvis var det jo hr. Bjarne Laustsen, som er valgt i Nordjylland, som dagen før folketingsvalget gik ud og gav en garanti.

Kl. 13:30

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**

Tak. Ministeren.

Kl. 13:30

**Transportministeren (Benny Engelbrecht):**

Som sagt er jeg meget glad for, at Dansk Folkeparti viser den her interesse. Jeg kan godt undres lidt over, at man lige præcis drager Togfonden DK og »Bedre og billigere« og de elementer ind i det her. For det var jo et meget godt eksempel på, at der faktisk var en bred infrastrukturaftale, som Dansk Folkeparti så valgte at træde ud af for i stedet at gå ind i en meget smal infrastrukturaftale, som man, da man nærmede sig valget, godt vidste der var en meget lille sandsynlighed for der ville være et flertal for efter et valg. Så det ændrer jo altså ikke på, at det, som vi står over for nu, er at indgå en bred infrastrukturaftale, og det er min hensigt.

Kl. 13:31

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**

Spørgeren.

Kl. 13:31

**Hans Kristian Skibby (DF):**

Det kan man jo mene, men man kunne også mene, at det, vi måske trænger til, er, at alle de her aftaler ikke bare vedbliver med at være aftaler, men at de også ender med at blive til virkelighed. Nu siger ministeren, at man vil indkalde til forhandlinger, men hvornår vil man det? Det ved vi ikke noget om. Vi har brug for andet end kaffemøder og sniksnak. Vi har faktisk brug for, at der bliver indgået en aftale, og derfor undrer Dansk Folkeparti sig jo meget over, at også landets statsminister, som jo er valgt i Aalborg, har været ude i forbindelse med regeringsseminaret i sidste uge og sige, at det her ikke har førstprioritet, når det drejer sig om at lave politiske aftaler her i Danmark. Det forstår vi ikke i Dansk Folkeparti, og jeg vil gerne have ministeren til at forklare, hvordan det kan være, at man nedprioriterer den kollektive trafik og anlægsinvesteringer.



**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Tak. Ministeren.

Kl. 13:32 Vil ministeren give en garanti for, at der i forbindelse med en kommende infrastrukturplan indgår en plan for den tredje Limfjordsforbindelse?

Kl. 13:32

Skriftlig begrundelse

**Transportministeren (Benny Engelbrecht):**

Det, der prioriteres i den første del af 2020, her i det første kvartal, er jo at komme i gang med klimahandlingsplanerne, og når vi skal lave klimahandlingsplaner, som også omfatter transportområdet, så er det oplagt, at vi er nødt til at indregne det og de virkninger, der måtte være af det, i forbindelse med forarbejderne til en kommende infrastrukturplan. De to ting hænger jo uløseligt sammen, for infrastruktur og klimapåvirkninger hænger jo også sammen, og den tidligere regerings plan, som Dansk Folkeparti også var en del af, manglede jo desværre en klarere belysning af sammenhængen mellem transport, infrastruktur og klimapåvirkning.

Kl. 13:33

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Spørgeren.

Der henvises til artiklen »Statsministeren udsætter en ny fjordforbindelse« bragt i Nordjyske den 14. januar 2020.

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Værsgo til hr. Hans Kristian Skibby.

Kl. 13:34

**Hans Kristian Skibby (DF):**

Tak. Jeg vil egentlig gerne fortsætte lidt i samme boldgade, for nu er Socialdemokraterne jo glade for garantier, og der vil jeg gerne spørge ministeren: Vil ministeren give en garanti for, at der i forbindelse med en kommende infrastrukturplan indgår en plan for den tredje Limfjordsforbindelse?

Kl. 13:34

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Ministeren.

Kl. 13:34

**Hans Kristian Skibby (DF):**

Det sidste vil jeg nu nok ganske klart mene er en påstand. Det er også en påstand, der kom i forbindelse med statsministerens besøg i det nordjyske, hvor hun bl.a. skulle svare på spørgsmål om netop hr. Bjarne Laustsen og de garantier om en tredje Limfjordsforbindelse, der blev stillet fra socialdemokratiske folketingsmedlemmers side dagen før folketingsvalget. Der udtalte statsministeren, at den tredje Limfjordsforbindelse er en vigtig opgave, men at den ikke vil blive bygget her inden for de næste par uger. Der vil jeg så sige, at jeg er enig med statsministeren, og det er også fair nok, men jeg forstår ikke, når man nu har fået alle nøglerne til regeringskontorerne osv., at man vælger at sætte hele den her diskussion på standby og dermed underminere de udviklingsplaner, som man jo vitterlig prøver at lave i det nordjyske og ikke mindst i Aalborg.

Kl. 13:33

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Så er det ministeren.

Kl. 13:33

**Transportministeren (Benny Engelbrecht):**

Det er jo helt klart, at en tredje Limfjordsforbindelse også kommer til at indgå i de kommende infrastrukturforhandlinger. Som jeg har nævnt i forbindelse med den undersøgelse, der var af den eksisterende Limfjordstunnel, som jo heldigvis har en længere levetid end det, som nogle måske frygtede, fordi man mente, at der var et større renoveringsbehov, så ændrer det, at den har en markant længere levetid end det, som man måske frygtede, ikke behovet for en tredje Limfjordsforbindelse. Så det kommer vi selvfølgelig til at drøfte i de kommende infrastrukturforhandlinger.

Kl. 13:34

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Tak. Spørgsmålet er sluttet.

Men vi går videre med det samme makkerpar, nemlig transportministeren og hr. Hans Kristian Skibby, som stiller spørgsmål.

Kl. 13:34

**Spm. nr. S 551**

6) Til transportministeren af:

**Hans Kristian Skibby (DF):**

**Transportministeren (Benny Engelbrecht):**

Tak, også for dette opfølgende spørgsmål, som jo i sagens natur hænger sammen med spørgsmål S 550, som vi netop har været igennem. Det er min ambition at forhandle en langsigtet aftale om vores investeringer i infrastruktur, som skaber stabilitet og vished, og jeg agter at forhandle så bred en aftale som overhovedet muligt og med så mange af Folketingets partier som overhovedet muligt. Det indebærer selvfølgelig, at jeg også agter sammen med regeringen at lytte til de prioriteter, som de enkelte partier bringer med til forhandlingerne, og i fællesskab opnå enighed om, hvilke projekter der i sidste ende skal prioriteres. Jeg kan derfor heller ikke på forhånd garantere, at dette eller hint projekt, uanset hvad det måtte være, vil indgå i en endelig plan, da det netop afhænger af, hvad der bliver enighed om blandt Folketingets partier, og her kan Dansk Folkeparti jo også selv spille en aktiv rolle.

Udfordringerne med kapaciteten over Limfjorden og betydningen af en tredje Limfjordsforbindelse for regionen er dog, vil jeg understrege, velkendt, og det er min forventning, at en tredje Limfjordsforbindelse vil indgå i drøftelserne på linje med andre projekter, som ligeledes adresserer væsentlige udfordringer i forhold til trængsel, kapacitet og mobilitet. Og ja, jeg opfatter diskussionen om Limfjordsforbindelsen som et spørgsmål, der adresserer væsentlige udfordringer i forhold til trængsel, kapacitet og mobilitet.

Det er glædeligt, at en ekspertgruppe sidste år nåede til den positive konklusion, at den nuværende Limfjordstunnels tilstand er bedre end frygtet. Men det ændrer dog ikke på – det sagde jeg også allerede på det tidspunkt – at der ud fra et trafikalt og kapacitetsmæssigt perspektiv er grundlag for at anlægge en tredje Limfjordsforbindelse.

Kl. 13:36

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Spørgeren.

Kl. 13:36

**Hans Kristian Skibby (DF):**

Allerførst tak for svaret. Jeg glæder mig selvfølgelig over, at ministeren trods alt tør vove sig så langt hen som til at sige, at det er ministerens ambition, at det skal indgå i drøftelserne. Men jeg synes jo også, at ministeren måske underspiller sin egen politiske position

lidt, og jeg synes, det er lidt underligt, at man med en etpartiregering står så svagt i forhold til at sætte en dagsorden, der sikrer, at de her store nøglepunkter i en samlet infrastrukturplan kommer mere i spil.

Kl. 13:40

I Dansk Folkeparti havde vi jo egentlig gerne set, at man havde valgt at highligte eksempelvis de tre-fire-fem forskellige store knaster, muligheder, investeringer, som der ligger i forhold til anlægsinvesteringsønsker rundtomkring i Danmark. Det kunne f.eks. være Kattegat, som regeringen jo har valgt at ville meddele noget om – konkret så sent som i den her uge. Det kunne også være eksempelvis i forhold til den tredje Limfjordsforbindelse, og det kunne være Als-Fyn-broen, hvor man jo også fra ministerens side har været ude at gøre noget aktivt. Men det har man bare ikke i forhold til Limfjordsforbindelsen, og det undrer Dansk Folkeparti meget, at den tilsyneladende skal behandles anderledes end andre af de her store projekter. Der havde jeg jo selvfølgelig ønsket, at ministeren ville være i stand til at give en sådan garanti her i Folketinget, når jeg nu pænt og høfligt spørger efter den. Men jeg stiller mig selvfølgelig tilfreds med, at ministeren svarede på spørgsmålet, om end jeg så ikke får det svar, jeg gerne ville have.

Det ændrer jo bare ikke på, at statsministeren øjensynlig har en anden holdning til det her end de folketingsmedlemmer, der er valgt i Nordjylland. Det er derfor, jeg endnu en gang vil sige til ministeren og spørge ministeren, om ikke det er kraftig signalforvirring, at man dagen før valget, i »Det sidste ord« på TV 2, direkte i fjernsynet står og giver en garanti fra socialdemokratiske folketingsmedlemmer til nordjyderne om, at der kommer en tredje Limfjordsforbindelse, og nu står vi her og kan ikke få noget som helst.

Kl. 13:38

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**

Tak for det. Ministeren.

Kl. 13:38

**Transportministeren (Benny Engelbrecht):**

Ambitionsniveauer kan man jo altid diskutere. Hr. Hans Kristian Skibby undrede sig selv lidt over det her med, at statsministeren havde sagt, at en Limfjordsforbindelse ikke kunne være færdig i løbet af et par uger. Det tror jeg med sindsro vi alle sammen kan blive enige om.

Men jeg minder dog om, at det, som den tidligere regering og dermed også Dansk Folkeparti lagde op til, jo ikke var, at der skulle være en tredje Limfjordsforbindelse færdig på den her side af 2030. Det er bare for at minde om, hvad det er for nogle tidsperspektiver, vi arbejder med her. Det er derfor også klogt, synes jeg, at vi søger at indgå så brede aftaler som muligt, så de også kan holde frem til det tidspunkt.

Kl. 13:39

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**

Tak. Spørgeren.

Kl. 13:39

**Hans Kristian Skibby (DF):**

Arh, altså, nu kommer ministeren ud på dybt vand, for folk ved jo godt, at det tager tid at bygge både broer og tunneler og alt muligt andet. Men det er jo netop, fordi vi skal være sikre på, at de langsigtede investeringer bliver fulgt op med rettidig omhu i forhold til de kommunale og lokale prioriteter, der er, eksempelvis i Nordjylland og meget eksplicit i Aalborg og i Nørresundby. Man har selvfølgelig en formodning om, at når og hvis der kommer en forbindelse, skal det jo tilgodeses i forhold til alle de andre ting, som kommunen meget gerne vil have sat på plads. Der er også nogle regionale hensyn, som skal tages.

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**

Tak. Ministeren.

Kl. 13:40

**Transportministeren (Benny Engelbrecht):**

Det er meget vigtigt med stabile rammevilkår, når vi snakker om infrastruktur. Det skal ikke være nogen hemmelighed, at jeg finder meget inspiration i 2009-aftalen, det grønne infrastrukturforlig, som udløber ved udgangen af i år. Jeg ser meget store perspektiver i at kunne lave en tilsvarende meget bredt funderet aftale. Det er jo selvfølgelig også op til de politiske partier, om de ønsker at indgå i det, men det er netop for at sikre, at vi kan få det nødvendige tidsperspektiv, og også for at sikre, at der ikke er nogen, der, om jeg så må sige, undervejs i sådan en proces springer fra de indgåede aftaler.

Kl. 13:40

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**

Spørgeren.

Kl. 13:40

**Hans Kristian Skibby (DF):**

Jeg noterer mig jo, at ministeren siger, at man er interesseret i brede aftaler. Jeg vil næsten sige, at jeg sådan set er allermest interesseret i resultatet. Det er nu engang det, der tæller, nemlig hvad der rent fysisk bliver bygget, hvad der rent fysisk bliver investeret i. Om der er 100 eller 91 mandater, er jeg sådan set ligeglad med – jeg synes bare, det er brandægerligt, at når vi prøver på at få nogle ting sat i skub, oplever man desværre, at fordi vi en gang imellem får nye regeringer i Danmark, så bliver de aftalepapirer, der er, visket blanke igen. Det mindste, man kan gøre, hr. minister, er jo at gå i gang med forhandlingerne, men vi kan ikke engang få at vide, hvornår de skal foregå.

Kl. 13:41

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**

Ministeren.

Kl. 13:41

**Transportministeren (Benny Engelbrecht):**

Derfor glæder det mig også, at bl.a. spørgerens parti er med i en utrolig bred aftale om lige præcis at lave en klimalov og derefter følge det op med klimahandlingsplaner. De klimahandlingsplaner skal i sagens natur også adressere transportområdet. Det vil få nogle afsmittende virkninger på de investeringer, vi efterfølgende skal lave en bred – forhåbentlig så bred som overhovedet muligt – investeringsplan for.

Og jo, det betyder faktisk noget for mig, om der er 91, 170 eller for den sags skyld 175 mandater bag en infrastrukturaftale, for jo flere mandater, jo sikrere og jo bedre bliver rammebetingelserne.

Kl. 13:42

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**

Tak til hr. Hans Kristian Skibby.

Vi fortsætter med spørgsmål til transportministeren, og den her gang er det fru Marie Bjerre, der skal stille spørgsmål.

Kl. 13:42

**Spm. nr. S 556 (omtrykt)**

7) Til transportministeren af:

**Marie Bjerre (V):**

Mener ministeren, at ambitionsniveauet for en tredje Limfjordsforbindelse er højt nok, når statsministeren oven på regeringsseminaret udsætter en ny infrastrukturplan fra regeringen?

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**

Værsgo til fru Marie Bjerre.

Kl. 13:42

**Marie Bjerre (V):**

Mener ministeren, at ambitionsniveauet for en tredje Limfjordsforbindelse er højt nok, når statsministeren oven på regeringsseminaret udsætter en ny infrastrukturplan fra regeringen?

Kl. 13:42

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**

Ministeren.

Kl. 13:42

**Transportministeren (Benny Engelbrecht):**

Tak først og fremmest for spørgsmålet, fru Marie Bjerre. Det er første gang, jeg oplever, at vi to mødes i Folketingssalen, og det er altid en fornøjelse. Det er også sagt med den erfaring, mine 12 år Folketinget har bragt mig. Det er jo nærmest en forpligtelse, at man på et tidspunkt som lokalt valgt også tager sager op, især over for transportministeren. Så det har jeg set frem til. Jeg kan afsløre, at der stadig væk er enkelte folketingsmedlemmer, der ikke har haft den debut endnu, men det er vel nok kun et spørgsmål om tid.

Regeringen har med målsætningen om at reducere Danmarks CO<sub>2</sub>-udledning med 70 pct. lagt en meget ambitiøs strategi, som jeg med glæde kan konstatere at store dele af Folketinget har tilsluttet sig. Spørgerens eget parti er et af de mange partier. Det er jeg virkelig glad for. Hvis vi mener disse ambitioner seriøst, og det gør regeringen, så er vi nødt til at se infrastrukturinvesteringer i sammenhæng med klimamålsætningerne. Vi må derfor være længere med klimahandlingsplanerne, inden vi går i gang med infrastrukturinvesteringerne. Ellers risikerer vi at træffe beslutninger i blinde.

I forhold til ambitionsniveau for projektet om en tredje Limfjordsforbindelse er det også værd at være opmærksom på, at den forhenværende regerings plan opererede med en tredje Limfjordsforbindelse, som først skulle stå færdig på den anden side af 2030. Også i det perspektiv synes jeg, at spørgeren er en lille smule for tidligt ude med kritik af regeringens planer for infrastrukturinvesteringerne.

Udfordringerne med kapaciteten over Limfjorden og betydningen af en tredje Limfjordsforbindelse for regionen er velkendte, og det er min forventning, at en tredje Limfjordsforbindelse vil indgå i drøftelserne på linje med andre projekter, som ligeledes adresserer væsentlige udfordringer i forhold til trængsel, kapacitet og mobilitet. Og lad mig i den sammenhæng understrege, at jeg mener, at den tredje Limfjordsforbindelse netop er et projekt, som kan løse udfordringer i forhold til trængsel, kapacitet og mobilitet.

Kl. 13:44

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**

Spørgeren.

Kl. 13:44

**Marie Bjerre (V):**

Jeg vil også gerne sige tusind tak til ministeren for muligheden for at stille spørgsmål. Det har jeg set meget frem til, og helt korrekt, som ministeren siger, er det her en meget vigtig lokal sag. Jeg bemærker endda, at den tidligere spørger, min kollega hr. Hans Kristian Skibby, også stillede spørgsmål til den tredje Limfjordsforbindelse, og det viser jo, at den tredje Limfjordsforbindelse ikke bare er en vigtig nordjysk sag, men faktisk også er så vigtig og så presserende, at det er en afgørende del af en infrastrukturplan for Danmark.

I Nordjylland har vi debatteret den tredje Limfjordsforbindelse i omkring 40 år, tror jeg. Helt så gammel er jeg ikke selv. Men nu går den bare ikke længere. Vi har brug for den nye, tredje Limfjordsforbindelse, hvis ikke vi vil risikere at koble en hel landsdel af.

Det er entydigt i Nordjylland det absolut vigtigste projekt. Det siger samtlige 11 kommuner, inklusive borgmestrene fra ministerens eget parti.

Jeg husker også tilbage fra valgkampen, hvor Socialdemokratiet lovede infrastrukturprojekter, lovede en tredje Limfjordsforbindelse, som også var med i vores infrastrukturaftale fra den tidligere regering, og her lå der i planerne, at man ville starte med anlæg af en tredje Limfjordsforbindelse i 2024. Nu kan jeg så forstå på ministeren, at man afventer forhandlingerne om en klimahandlingsplan, og det betyder så, at den infrastrukturaftale er taget af bordet, og at man ikke kan give en dato for, hvornår man så påbegynder de nye forhandlinger. Er ambitionsniveauet så lige så højt, som det var hos den tidligere regering?

Kl. 13:46

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**

Ministeren.

Kl. 13:46

**Transportministeren (Benny Engelbrecht):**

Det er jo svært at måle et ambitionsniveau ud fra en forudsætning om, at vi har et andet samlet syn på infrastrukturen, altså at det ikke er nok blot at betragte en grøn mobilitetsplan ud fra, hvilke veje og hvilke cykelstier og hvilke jernbaner man får anlagt, men at man også er nødt til at se på sammenhængen med eksempelvis klima. Og der må man sige, at jeg er glad for, at partiet Venstre også har besluttet sig for at være en del af en ambitiøs klimamålsætning. Der er vi nødt til at tænke infrastrukturinvesteringer sammen med klima, og derfor tror jeg, at vi i fællesskab ender med at have væsentlig større ambitioner på Danmarks vegne.

Kl. 13:47

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**

Tak. Spørgeren.

Kl. 13:47

**Marie Bjerre (V):**

Jeg håber, at de høje ambitioner fortsætter. Vil det så sige, at man kan nå forhandlingerne, så man kan gå i gang med en anlægsfase på den tredje Limfjordsforbindelse i 2024, som vi havde med i vores infrastrukturplan? Jeg er med på, at ministeren ikke kan give en eksakt dato for, hvornår man påbegynder forhandlingerne, men kan ministeren svare på, om man kan nå et anlæg i 2024, og hvad forventningerne er? Går man i gang med forhandlingerne før sommeren, til efteråret eller til foråret, eller bliver det overhovedet i den her valgperiode?

Kl. 13:47

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**

Ministeren.

Kl. 13:47

**Transportministeren (Benny Engelbrecht):**

Jeg mener, at det er Venstres transportordfører, hr. Kristian Pihl Lorentzen, der benytter det meget sigende udtryk, at hvor der er vilje, er der vej og bane. Og jeg tror i øvrigt også, at man til det kan tilføje: og cykelsti. Jeg må sige, at fremkommeligheden og imødekommenheden fra partiet Venstres side, når det handler om at indgå i drøftelser, faktisk har været meget fin, og jeg vil også kvittere for det gode samarbejde, der er i det daglige, også på det niveau. Derfor kan jeg ikke se, at der skulle være noget til hinder for, at et forhandlingsforløb også vil kunne omfatte de tidsmæssige rammer, som den tidligere regering lagde op til i sit valgkampsoplæg.

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Spørgeren.

Kl. 13:48

vil indgå som et vigtigt element i drøftelserne om en kommende infrastrukturplan, hvordan vi adresserer disse trængselsudfordringer. Det er min ambition at forhandle en bred og langsigtet aftale, som skaber ro og stabilitet om infrastrukturinvesteringerne, og jeg vil derfor heller ikke på forhånd tage stilling til, om dette eller hint projekt vil indgå i den endelige infrastrukturplan, da det jo netop afhænger af, hvad der i givet fald er opbakning til i Folketinget. Men det er selvfølgelig også oplagt i denne sammenhæng. Jeg er helt klar over, at fru Bjerre jo repræsenterer sin landsdel her, og det skal man gøre som folketingsmedlem, men det er selvfølgelig oplagt at stille det nærliggende spørgsmål, om det her vil være et projekt, som partiet Venstre vil bære ind til forhandlingsbordet. Det vil jeg så i givet fald notere mig.

Kl. 13:51

**Marie Bjerre (V):**

Det svar vil jeg faktisk gerne kvittere for. Jeg er enormt glad for at høre, at det trods alt stadig væk kan lade sig gøre med en anlægsstart i 2024. Derfor håber jeg naturligvis også, at ministeren hurtigst muligt vil indkalde til forhandlingerne om de nye infrastrukturprojekter.

Jeg vil slutte af med mit sidste spørgsmål og spørge ministeren, om man kan forstå de frustrationer, der er fra nordjydernes side, som venter på en tredje Limfjordsforbindelse, og om ministeren kan forstå frustrationerne fra også erhvervslivets side.

Kl. 13:48

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Fru Marie Bjerre.

Kl. 13:51

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Ministeren.

Kl. 13:49

**Marie Bjerre (V):**

Jeg medgiver, at det her er en lokal mærkesag for mig. Og nu, da jeg havde lejligheden, ville jeg derfor også gerne spørge ind til det over for ministeren. Vi oplever nemlig en stor udvikling i den østlige del af Aalborg, ikke mindst på grund af Nyt Aalborg Universitetshospital, og når det åbner, må man forvente endnu mere trængsel på rute 507, også kaldet Hadsund Landevej. Det betegnes jo som en sekundær rute, men allerede i dag oplever vi, der færdes på Hadsund Landevej, bare, at der allerede er trængsel. Og derfor vil jeg gerne være helt sikker på, at ministeren i rette tid er opmærksom på de her udfordringer. Det er også derfor, jeg tillader mig at spørge ind til, om det er noget, ministeren selv vil se på og overveje at tage med i de kommende forhandlinger.

Kl. 13:51

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Tak. Dette spørgsmål er slut.

Men vi fortsætter med transportministeren og fru Marie Bjerre.

Kl. 13:49

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Ministeren.

Kl. 13:51

**Spm. nr. S 557**

8) Til transportministeren af:

**Marie Bjerre (V):**

Mener ministeren, at der er behov for en udvidelse af Hadsund Landevej, set i lyset af at der allerede i dag opleves trængsel og henset til den snarlige ibrugtagning af Nyt Aalborg Universitetshospital, der må forventes at give yderligere trængsel?

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Værsgo at læse spørgsmål nr. 557 op.

Kl. 13:49

**Transportministeren (Benny Engelbrecht):**

Jeg kunne så spørge den anden vej, men det her er jo ikke en spørgetime, hvor man kan spørge den anden vej, nemlig om, hvad der prioriteres højest fra spørgerens side: en Limfjordsforbindelse eller dette projekt? Men det må vi så tage i forhandlingsforløbet. Men det er klart, at jeg selvfølgelig noterer mig alle synspunkter, der kommer ind, men jeg skal også understrege, at der, hvor et parti samlet set bærer et ønske ind til infrastrukturforhandlinger, får det jo selvfølgelig en anden vægt, end hvis det blot bæres ind af en ordfører, et enkelt medlem af Folketinget.

Kl. 13:52

**Marie Bjerre (V):**

Mener ministeren, at der er behov for en udvidelse af Hadsund Landevej, set i lyset af at der allerede i dag opleves trængsel og henset til den snarlige ibrugtagning af Nyt Aalborg Universitetshospital, der må forventes at give yderligere trængsel?

Kl. 13:49

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Spørgeren.

Kl. 13:52

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Ministeren.

Kl. 13:49

**Marie Bjerre (V):**

I Nordjylland har vi flere infrastrukturprojekter, som vi godt kunne tænke os at investere i, men der er ikke nogen tvivl om, at den tredje Limfjordsforbindelse entydigt er det absolut vigtigste projekt. Det håber jeg ikke at mit spørgsmål giver anledning til tvivl om.

Jeg tillader mig nu alligevel at spørge ind til Hadsund Landevej. Det er jo et noget mindre projekt, og jeg foreslår egentlig, at man alene har det med i overvejelserne, altså enten at trafiksikre den eller udvide den med dobbeltspor – enkelte strækninger, så man kan overhale. Der vil jeg bare gerne sikre mig, at ministeren er opmærksom på de udfordringer.

**Transportministeren (Benny Engelbrecht):**

Tak for spørgsmålet. Der er en række strækninger på det danske statsvejnet, hvor der allerede i dag er konstateret trængsel. Det omfatter ikke mindst centrale dele af motorvejsnettet, hvor pendlere og rejsende sidder i kø i myldretiden på vej til og fra arbejde. Og det

Kl. 13:53

Kl. 13:54

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Ministeren.

Kl. 13:53

**Transportministeren (Benny Engelbrecht):**

Tak for det. Jeg tror, det var meget godt, vi fik anledning til, at fru Bjerre også lige kunne slå den her prioritering fast. Men jeg vil næsten opfordre fru Bjerre til så også at stille nogle udvalsspørgsmål via Transportudvalget – det kan man jo altid gøre – til også at belyse de omkostninger, der vil være i forbindelse med sådan et projekt. Det kan jo være med til at oplyse det yderligere, og Transportministeriet står altid til rådighed for faglig underbygning og sikring af, at tingene og mulige projekter bliver belyst.

Kl. 13:53

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Spørgeren.

Kl. 13:53

**Marie Bjerre (V):**

Mange tak for det meget konstruktive svar. Det er dejligt at have sådan en konstruktiv dialog, også hernede i Folketingssalen, og jeg kan faktisk glæde ministeren med, at jeg allerede har stillet et sådant udvalsspørgsmål, fordi jeg meget gerne vil have hjælp fra ministerens ministerium til at belyse, hvad der er af trængselsproblemer nu. Og der ser jeg meget frem til at få svar på det udvalsspørgsmål. Men dér er der jo en lidt længere svartid, end der er her i salen.

Kl. 13:54

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Ministeren.

Kl. 13:54

**Transportministeren (Benny Engelbrecht):**

Det er korrekt, og i sagens natur er vi jo nødt til lige at regne på det. Det skal vi gøre så hurtigt som muligt, sådan at vi kan få det belyst. Så det vil vi se frem til at svare på.

Kl. 13:54

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Tak til fru Marie Bjerre.

Vi fortsætter med transportministeren, og den her gang er det fru Jane Heitmann, der skal stille spørgsmål til transportministeren.

Kl. 13:54

**Spm. nr. S 558**

9) Til transportministeren af:

**Jane Heitmann (V):**

Hvad er ministerens holdning til formand for Danske Regioner Stephanie Loses forslag om en samlet broanalyse for henholdsvis en bro over Kattegat, en Fyn-Als-bro og en ny bro over Lillebælt?

**Jane Heitmann (V):**

Hvad er ministerens holdning til formand for Danske Regioner Stephanie Loses forslag om en samlet broanalyse for henholdsvis en bro over Kattegat, en samlet Fyn-Als-bro og en ny bro over Lillebælt?

Kl. 13:54

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Ministeren.

Kl. 13:54

**Transportministeren (Benny Engelbrecht):**

Tak for spørgsmålet. Jeg er meget optaget af, at vi har øje for helheden, når vi planlægger ny infrastruktur. Derfor har jeg også sagt, at jeg vil indgå en bred og langsigtet aftale, der kan skabe ro om kommende års investeringer i infrastruktur. Det vil jeg, fordi planlægning af ny infrastruktur kræver et stabilt og langsigtet perspektiv. At finde løsninger, der både hjælper på trængslen og på klimaproblemerne, nødvendiggør, at vi tænker os godt og grundigt om, inden vi beslutter, hvilke projekter vi vil prioritere.

I forbindelse med en kommende infrastrukturplan vil der også være mulighed for, at vi ser på behovet for analyser af langsigtede udfordringer. Jeg mener, at det kan være fornuftigt med en mere samlet undersøgelse af øst-vest-forbindelserne. Jeg vil derfor heller ikke afvise forslaget fra Danske Regioners formand, hvis det er sådan, at der er et politisk ønske om det, når vi når frem til investeringsplanerne. Men som sagt afhænger det selvfølgelig af, hvad der er mulighed for blandt det antal af partier, som måtte ønske at være med i infrastrukturforhandlingerne. Jeg håber jo på, at det bliver et meget bredt flertal af partier og dermed, at det her er et spørgsmål, som så også skal adresseres i den sammenhæng.

Kl. 13:55

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Fru Jane Heitmann.

Kl. 13:56

**Jane Heitmann (V):**

Tak for det. Der er jo ingen tvivl om, at forbindelserne over Lillebælt udgør et centralt hængsel i det danske transportsystem, om man så må sige. Det er jo ikke nogen hemmelighed, at både Kattegatforbindelsen, Fyn-Als-broen, men også en ny bro over Lillebælt kan få store konsekvenser for fynboerne, hvad enten man vælger at gå den ene eller den anden vej.

Ministeren nævner her, at man ønsker en bred og en langsigtet aftale. Tak for det. Det afføder jo naturligt det spørgsmål: Hvornår indkalder ministeren til forhandlinger?

Kl. 13:56

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Ministeren.

Kl. 13:56

**Transportministeren (Benny Engelbrecht):**

Som jeg også har nævnt et par gange tidligere under nogle af de tidligere besvarelser i salen i dag, har vi en rækkefølge, hvor vi først adresserer klimaspørgsmålet – klimahandlingsplanerne, som skal være en udmøntning af klimaloven, som et meget bredt flertal af Folketingets partier står bag. Det vil skabe nogle naturlige beregningsforudsætninger for at kunne beregne klimaeffekter af infrastrukturinvesteringer.

Jeg vil gerne understrege, at det er lige så træls – for at sige det på godt jysk – at holde i kø i en elbil, som det er at holde i kø i en benzin- eller en dieselbil. Derfor er vi selvfølgelig også nødt til at

Skriftlig begrundelse

Der henvises til artiklen »Et spørgsmål til hundreder milliarder kroner: Hvor har Danmark brug for en ny bro?« af 14. januar 2020 på DRs hjemmeside.

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Værsgo til at læse højt.

regne på effekterne, når vi kender resultatet af klimahandlingsplanerne.

Kl. 13:59

Kl. 13:57

**Fjerde næstformand** (Trine Torp):  
Spørgeren.

Kl. 13:57

**Jane Heitmann** (V):

Vi er fra Venstres side optaget af klimadagsordenen, fuldstændig ligesom regeringen er. Sandheden er jo, at nu og her er der et rimeligt flow over f.eks. Lillebæltsbroen. Men vi ved også, at Lillebæltsbroen på sigt vil sande til, hvis man ikke får taget nogle initiativer, som f.eks. kunne være en Kattegatforbindelse eller en Fyn-Als-bro. Alt imens vi står her og snakker, er der alenlange køer – også på Fyn. Derfor er jeg sådan set lidt optaget af, hvornår regeringen vil indkalde til forhandlinger, for det er jo helt afgørende for, at erhvervslivet kan se, at der sker noget.

Kl. 13:58

**Fjerde næstformand** (Trine Torp):  
Ministeren.

Kl. 13:58

**Transportministeren** (Benny Engelbrecht):

Når vi taler om Lillebæltsforbindelsen, er det rigtigt, at vi skal have det lidt længere lys på. Som spørgeren nævner, vil de to potentielle forbindelser, henholdsvis Kattegat- og Als-Fyn-forbindelsen, kunne aflaste den nuværende Lillebæltsforbindelse – den nuværende nye Lillebæltsbro – med mellem 8.000 og 9.000 køretøjer i døgnet. Derfor har det selvfølgelig nogle perspektiver i forhold til potentiel trængsel om en 15-årstid. På den måde har spørgeren fuldstændig ret i, at det at se tingene i et samlet perspektiv er væsentligt. Omvendt er det selvfølgelig også klart, at der er andre infrastrukturprojekter, som jeg godt kan forstå der kan være en vis utålmodighed efter at vide hvornår man kan komme videre med.

Kl. 13:58

**Fjerde næstformand** (Trine Torp):  
Spørgeren.

Kl. 13:58

**Jane Heitmann** (V):

Jeg ved jo, at ministerens hjerte i hvert fald tidligere har banket for en Fyn-Als-bro. Tingenes tilstand har jo ændret sig, og nu er ministeren blevet minister, mens ministeren før var mfer. Jeg vil sådan set bare spørge, om ministerens hjerte stadig væk banker for en Fyn-Als-bro. Altså, skal vi have en bro mellem Fyn og Als?

Kl. 13:59

**Fjerde næstformand** (Trine Torp):  
Ministeren.

Kl. 13:59

**Transportministeren** (Benny Engelbrecht):

Mit hjerte banker først og fremmest for at lave brede infrastrukturaftaler, og der har jeg selvfølgelig også noteret mig, at en række partier, spørgerens eget parti, Det Radikale Venstre og Det Konservative Folkeparti, meget, meget markant har ønsket, at diskussionen om en Als-Fyn-forbindelse indgår i en kommende infrastrukturaftale. I den forbindelse har jeg også allerede meddelt, at jeg vil sikre, at der ligger et beslutningsgrundlag klar, sådan at der, når vi når frem til infrastrukturforhandlingerne, også er et potentielt beslutningsgrundlag for det. Det afhænger jo af, hvilke partier der indgår i en kommende infrastrukturaftale, og hvor bred denne infrastrukturaftale bliver, hvad der så kommer til at være en del af det.

**Fjerde næstformand** (Trine Torp):  
Spørgsmålet er slut.

Men vi fortsætter med transportministeren og fru Jane Heitmann.

Kl. 14:00

**Spm. nr. S 559**

10) Til transportministeren af:

**Jane Heitmann** (V):

Hvornår kan fynboerne forvente en færdigudvidelse af det resterende stykke motorvej, syd om Odense, på fynske E20?

**Fjerde næstformand** (Trine Torp):

Værsgo at læse op.

Kl. 14:00

**Jane Heitmann** (V):

Hvornår kan fynboerne forvente en færdigudvidelse af det resterende stykke motorvej, syd om Odense, på fynske E20?

Kl. 14:00

**Fjerde næstformand** (Trine Torp):

Ministeren.

Kl. 14:00

**Transportministeren** (Benny Engelbrecht):

Tak for spørgsmålet. Siden jeg tiltrådte som transportminister, har jeg sagt, at det er min ambition at indgå en bred og langsigtet aftale om nye investeringer i infrastruktur. Regeringen og nu også et flertal i Folketinget, inklusive spørgerens parti, har en ambitiøs målsætning om at reducere Danmarks CO<sub>2</sub>-udledning med 70 pct. i år 2030.

Hvis vi mener de ambitioner seriøst ...

Kl. 14:00

**Fjerde næstformand** (Trine Torp):

Lige et øjeblik.

Kan jeg bede om, at der bliver lidt mere ro i salen, og om ikke andet, at der lige bliver trukket lidt baglæns, for jeg kan se, at bl.a. spørgeren bliver forstyrret af snakken bagved. (*Jane Heitmann* (V): Tak).

Værsgo. Undskyld.

Kl. 14:00

**Transportministeren** (Benny Engelbrecht):

Jeg skal lige spørge formanden: Kan jeg fortsætte fra, hvor jeg kom til? (*Fjerde næstformand* (Trine Torp): Hvis spørgeren har hørt det). (*Jane Heitmann* (V): Ja, det er fint). Godt, jeg fortsætter herfra.

Altså, hvis vi mener disse ambitioner seriøst, og det gør regeringen, er vi nødt til at se infrastrukturinvesteringer i sammenhæng med klimamålsætningerne, og vi må derfor være længere med klimahandlingsplanerne, inden vi går i gang med infrastrukturinvesteringerne, ellers risikerer vi jo, helt bogstavelig talt, at træffe beslutninger i blinde.

I kraft af min ambition om at indgå en bred aftale om de fremtidige infrastrukturinvesteringer kan jeg i sagens natur heller ikke på nuværende tidspunkt sige noget om, hvorvidt et givent projekt vil indgå i den endelige plan. Det afhænger jo lige præcis af, hvad der kan opnås enighed om blandt Folketingets partier. Udfordringen med kapaciteten på E20 syd om Odense er dog meget velkendt for mig, og det er min forventning, at en udvidelse af E20 vil indgå i drøftelserne på linje med andre projekter, som ligeledes adresserer væsentlige udfordringer i forhold til trængsel, kapacitet og mobilitet. I den sammenhæng skal det ikke glemmes, at en udvidelse af motorvejen må forventes at medføre øget trafikstøj, og derfor er jeg naturligvis også meget optaget af at få belyst de afledte konsekvenser for bl.a.

støj, men også miljø og klima, i de potentielle projekter, der kan blive en del af en kommende grøn mobilitetsplan.

Kl. 14:05

Kl. 14:02

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Ministeren.

Kl. 14:05

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Spørgeren.

Kl. 14:02

**Transportministeren (Benny Engelbrecht):**

Nu får spørgeren det næsten til at lyde, som om denne regering allerede er valgt for en 10-årig periode, men det er vi dog ikke. Så vi har selvfølgelig tænkt os at adressere tingene, som de nu kommer, og infrastruktur kommer vi til at adressere på den anden side af klimahandlingsplaner. Men det er klart, at vi også synes, vi skal have belyst elementerne korrekt, herunder også spørgsmålet om støj. Og så må jeg også bare sige, at jeg også klart og tydeligt har indikeret, at det eneste fra den tidligere regerings plan, som vi med sikkerhed ikke kommer til at bringe til bordet, er spørgsmålet om omfartsvejen i Mariager, men ellers er alle projekter i spil.

Kl. 14:05

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Spørgeren.

Kl. 14:05

**Jane Heitmann (V):**

Tak for det. Danmark har fået en ny regering – en regering, som siger, at de vil sætte en ny retning for Danmark. Og det skal jeg lige love for. Tingene sejler. Vi kan ikke få svar på, hvornår der kommer en sundhedsreform, eller hvornår Arne skal på pension, og vi kan tilsyneladende heller ikke få svar på, hvornår regeringen kommer med et udspil til en ny infrastrukturplan. Hånden på hjertet: Jeg synes, at det er så sørgeligt. Vi har en regering, der før valget lovede guld og grønne skove og ville prioritere infrastrukturprojekter her og der og alle vegne, og som nu godt nok har tilkendegivet, at man vil en bred aftale, men hvornår man indkalder til forhandlinger, kan vi ikke få noget svar på.

Ministeren siger her, at han har en forventning om – en forventning om – at E20, den fynske E20, vil indgå i drøftelserne, når vi kommer til at skulle forhandle infrastruktur. Minister, det synes jeg simpelt hen ikke er godt nok. Kan ministeren ikke garantere, at drøftelser om E20 vil indgå i fremtidens drøftelser om en infrastrukturplan i Danmark?

Kl. 14:03

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Ministeren.

Kl. 14:03

**Transportministeren (Benny Engelbrecht):**

Jeg har lidt svært ved at se den helt præcise forskel på ordlyden af de to ting; det må jeg godt nok indrømme. Til spørgsmålet om, hvorvidt det kommer til at indgå, vil jeg svare, at ja, det gør det jo nok, bl.a. fordi der er en masse partier, som sådan set allerede på forhånd har tilkendegivet, at det er noget, man gerne vil kigge på. Men jeg kan jo ikke garantere, hvad der kommer til at indgå i den endelige aftale, for det afhænger af, hvad for nogle partier der i givet fald vil være med og skrive under, og hvilke dele de vil skrive under på. Det er for tidligt at sige noget om på nuværende tidspunkt.

Det, jeg kan sige, er, at jeg faktisk har besøgt området og bl.a. konstateret ved ikke selvsyn, men selvhør, at der bl.a. er udfordringer, når det handler om støj, og derfor synes jeg, at det er et af de områder, som vi er nødt til at belyse og have et sikkert og klart beslutningsgrundlag på, inden vi går i gang med infrastrukturinvesteringer.

Kl. 14:04

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Så er det spørgeren.

Kl. 14:04

**Jane Heitmann (V):**

Før valget fremlagde den tidligere VLAK-regering sammen med Dansk Folkeparti et forslag til en infrastrukturplan, og deri indgik bl.a. færdiggørelsen af E20. Jeg synes sådan set ikke, det er så svært at sige, hvad man politisk ønsker der skal prioriteres, så jeg er helt med på, at der så efterfølgende skal være nogle drøftelser, og derfor spørger jeg bare igen helt fredsommeligt: Kan ministeren garantere, at fynske E20 vil indgå i det infrastrukturudspil, som regeringen vil komme med, desuagtet at regeringen ikke kan svare på, om det bliver i 2021, 2022 eller 2023? Kommer det til at indgå i regeringens udspil?

**Jane Heitmann (V):**

Jeg hører erhvervslivet tale med en samlet stemme. Man er bekymret, fordi trafikken sander til, også på fynske E20. Der er også bekymring for, at regeringen ikke melder klart ud, i forhold til hvad man vil på infrastrukturområdet. Vil man overhovedet noget? Det eneste, vi hører fra regeringen, er, at man vil afvente en række andre forhandlinger, og så vil man gerne have en bred aftale. Nu prøver jeg bare at spørge igen en sidste gang: Vil ministeren garantere, at fynske E20 bliver en del af det udspil, som regeringen kommer med på et eller andet tidspunkt, om den fynske infrastruktur og infrastrukturprojekter i Danmark?

Kl. 14:06

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Tak for det. Ministeren.

Kl. 14:06

**Transportministeren (Benny Engelbrecht):**

Jeg forventer, at vi kommer til at drøfte spørgsmålet om E20 i en kommende infrastruktur- og investeringsplan, men jeg må også bare understrege, at når jeg lytter til erhvervslivet, efterspørger de først og fremmest, at der bliver lavet en bred infrastrukturaftale, fordi erhvervslivet jo også må sande, at det, den tidligere regering fejlede med, var lige præcis ikke at lave brede aftaler, men i stedet lavede en smal – meget, meget smal aftale – der ikke kunne holde til efter et folketingsvalg, og det understreger med al ønskelig tydelighed, at vi er nødt til at gøre tingene anderledes, tænke bredere, tænke i et bredere perspektiv og også huske, at erhvervslivet også går op i, at vi får lavet nogle ambitiøse handlingsplaner, også på transportområdet.

Kl. 14:07

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**

Tak til transportministeren, og tak til fru Jane Heitmann.

Vi går nu videre til næste spørgsmål, spørgsmål nr. 11 på dagsordenen, som er til børne- og undervisningsministeren, og det er stillet af fru Marie Krarup.

Kl. 14:07

**Spm. nr. S 560**

11) Til børne- og undervisningsministeren af:

**Marie Krarup (DF):**

Mener ministeren ikke, at man bør indføre tørklædeforbud i danske uddannelsesinstitutioner, sådan som man har gjort i Sverige for kort tid siden?

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**

Værsgo at læse spørgsmålet op.

Kl. 14:07

**Marie Krarup (DF):**

Mener ministeren ikke, at man bør indføre tørklædeforbud i danske uddannelsesinstitutioner, sådan som man har gjort i Sverige for kort tid siden?

Kl. 14:07

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**

Ministeren.

Kl. 14:07

**Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):**

Jeg tror egentlig, at det centrale i det her spørgsmål er de sidste ord i spørgsmålet, nemlig »for kort tid siden«. I Danmark er det en central værdi, at religion må vige for hensynet til det enkelte individ, det enkelte barn, og det gælder efter min mening i særdeleshed på uddannelsesinstitutionerne.

Regeringen ønsker et sammenhængende Danmark, der bygger på frihed og værdier som ligeværd, frisind og ligestilling. Vi vil bekæmpe religiøs kontrol og undertrykkelse og bekæmpe parallel-samfund. Derfor har jeg sådan set også forståelse for, at fru Marie Krarup bringer spørgsmålet om tørklæder på uddannelsesinstitutionerne op, for det er bekymrende, hvis børn og unge bliver påduttet at bære bestemte religiøse symboler. Det er jo ikke sådan et samfund, vi gerne vil have.

Jeg ved faktisk ikke, om der er nogen, der sådan har fundet de vises sten, når det gælder balancen mellem hensynet til barnet på den ene side og familiens religionsfrihed på den anden side. Men som spørgeren nævner, og det var derfor, at jeg indledte med at sige, at de vigtige ord her er »for kort tid siden«, har man i Sverige i to kommuner indført noget nyt. Det følger vi selvfølgelig med interesse for at se, om den model, de har fundet der, i højere grad får fundet den balance mellem barnets frihed på den ene side og familiens religionsfrihed på den anden side.

Kl. 14:09

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**

Spørgeren.

Kl. 14:09

**Marie Krarup (DF):**

Tak for svaret. Jeg er glad for, at ministeren følger det, der sker i Sverige, for det er jo grotesk, at Sverige på alle måder har været et land, som man absolut ikke skulle følge på udlændingepolitikområdet, men senest har de faktisk indført grænsekontrol, hvor vi så efterlignede dem, og på det her område er de så også foran. Det kan man jo kun rose dem for.

Når det bliver sagt, at man skal finde en balance mellem religionsfrihed og familiens religion, så mener jeg, at det er at gå galt i byen, for det har ikke noget med religionsfrihed at gøre. Religionsfriheden er enormt vigtig. Det er meget vigtigt, at man får lov til at fastholde sin egen religion. Men det kan man jo sagtens gøre, selv om man får at vide, at man, når man er i skole, ikke har tørklæde på.

Der er masser af muslimer, der går uden tørklæde. At gå med tørklæde er en bestemt tolkning af islam, som man ikke nødvendigvis behøver at lægge ned over alle. Og hvis man har et stort behov for at udtrykke sin muslimske identitet, kan man tage et armbånd eller en halskæde på med en halvmåne, ligesom jeg har en halskæde med

et kors om halsen for at vise, at jeg er kristen. Det er jo ikke noget problem. Men det, der er et problem, er den sociale kontrol, som tørklædet jo gør mulig, fordi der så er andre, der kan kontrollere, om man er inden for den tolkning af islam, hvor man som kvinde går med tørklæde, hvis man har en bestemt alder. Dermed kan man blive styret af andre udefra. Det er urimeligt over for kvinden.

Det andet er, at tørklædet er udtryk for noget meget missionerende, som betyder, at prædikanterne kan fortælle, at du er ekstra ren, hvis du har tørklæde på – kort sagt er de andre beskidte, de er urene. Dermed skabes der en stemning af, at der er nogle, der er mere lige end andre.

Men jeg mener sagtens, at man kan gøre det her uden at anfægte religionsfriheden. Derfor mener jeg, at det bare er med at komme i gang.

Kl. 14:11

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**

Ministeren.

Kl. 14:11

**Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):**

Det er jeg sådan set ikke enig i. Det er jo det, der er hele dilemmaet. Jeg synes, det er enormt dilemmafyldt. Jeg er enig i, at det ikke er hensigtsmæssigt, at børn på den måde pådattes religiøse symboler. Det er jeg simpelt hen flat out enig i. Men det, der er vores udfordring, er, at de regler, vi sætter op, har en konkret betydning for, hvad forældrene vælger at gøre i den situation. For hvis forældrene mener, at det her er afgørende, kan forældrene vælge at tage barnet ud af folkeskolen og vælge, at barnet i stedet for skal gå på en muslimsk friskole.

Det er bare for at sige, at jeg jo mener, at der, hvor parallelsamfundet i virkeligheden går allerlængst, er der, hvor ens barn ender med at gå på en skole, hvor barnet kun møder andre, der er ligesom det selv. Jeg vil jo insistere på som socialdemokrat, at børn skal gå sammen på tværs af etniske og sociale skel.

Kl. 14:11

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**

Tak for det. Spørgeren.

Kl. 14:11

**Marie Krarup (DF):**

Jeg anerkender, at der kan være et problem, hvis børnene bliver taget ud og bliver sat på en formentlig mere ortodoks eller radikaliseret privatskole kun for muslimer, men jeg tror bare, at man skal prøve det for at se, hvad der sker. For jeg tror, at der vil være rigtig mange, som ikke vil se det som en nødvendighed at tage barnet ud. Jeg tror faktisk, at rigtig mange vil acceptere det. For de er jo kommet til et land, hvor det ikke er muslimske normer eller sharia, der skal være gældende i det offentlige rum, og det har mange jo fuldstændig vænnet sig til.

Kl. 14:12

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**

Ministeren.

Kl. 14:12

**Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):**

Jo, men så er det store spørgsmål jo, hvor mange Dansk Folkeparti så vil acceptere bliver trukket over på muslimske friskoler på ryggen af det her. For det er jo det, der er dilemmaet. Altså, det er jo kernen i dilemmaet, og det vil jo sige, at jeg, når jeg siger det her med, at der nu er to svenske kommuner, der har indført det, så synes, at vi ville gøre tingene grundigere og mere ordentligt ved at se på, hvordan det udvikler sig. Har det den konsekvens i Sverige, at der



er rigtig mange børn, der bliver taget ud af folkeskolen, så bliver vi jo nødt til at tage bestik af det. Så det der med sådan bare at tage en model, der lige er indført, og sige, at haps, det gør vi i hele Danmark, før man har set resultaterne af det, synes jeg simpelt hen er for snuptagsagtigt, og det tror jeg faktisk ikke på.

Kl. 14:13

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Spørgeren.

Kl. 14:13

**Marie Krarup (DF):**

Jeg synes jo, det er for dårligt, at man ikke har gjort det allerede, for jeg synes ikke, der kan være nogen tvivl om, at skoler selvfølgelig skal være shariafri – altså, vi er i Danmark, et kristent land. Men der, hvor man skal løse problemet, er jo på de muslimske friskoler, hvor man skal kontrollere dem meget grundigere og sørge for, at de ikke bliver en radikaliseringsanstalt. På mange områder er man jo kommet et stykke ad vejen i den sidste regeringsperiode, og der kan formentlig gøres mere dér.

Kl. 14:13

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Ministeren.

Kl. 14:13

**Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):** Jo, men jeg synes ikke, at Dansk Folkeparti svarer på det fundamentale spørgsmål: Hvis det nu er, at man indfører det her uden at have taget højde for den anden problematik, nemlig at forældrene bare kan tage børnene ud af folkeskolen og sende dem i en muslimsk friskole, hvor mange er så for mange ifølge Dansk Folkeparti? Jeg mener, det er et kæmpeproblem, når man tager børn og segregere dem fra resten af samfundet. Det er næsten det værste, man kan gøre. Det vil sige, at hvis der er en eller anden gruppe af børn, som lige nu går på en skole, hvor forældrene havde truffet nogle valg, vi ikke bryder os om, men man ender med at sige, at de dog gik på en skole, hvor man var i et fællesskab med hinanden, og hvis det, der så er resultatet af den lovgivning, man indfører, er, at endnu flere kommer til at gå i helt segregerede miljøer, så synes jeg egentlig, vi har gjort ondt værre.

Kl. 14:14

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Tak. Spørgsmålet er slut.

Så vi siger tak til fru Marie Krarup, men fortsætter med børne- og undervisningsministeren, og denne gang er det hr. Kim Valentin, der skal stille spørgsmålet.

Kl. 14:14

**Spm. nr. S 563**

12) Til børne- og undervisningsministeren af:

**Kim Valentin (V):**

Hvordan forholder ministeren sig til, at et loft på 3.000 kr. på studieture ifølge rektor Pia Nyring på Øregård Gymnasium vil betyde, at man må opgive samarbejdet med to venskabsskoler i Kina og Indien, som eleverne på gymnasiets globale studieretningslinje har tradition for at besøge?

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Værsgo at læse højt.

Kl. 14:14

**Kim Valentin (V):**

Hvordan forholder ministeren sig til, at et loft på 3.000 kr. på studieture ifølge rektor Pia Nyring på Øregård Gymnasium vil betyde, at

man må opgive samarbejdet med to venskabsskoler i Kina og Indien, som eleverne på gymnasiets globale studieretningslinje har tradition for at besøge?

Kl. 14:14

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Ministeren.

Kl. 14:14

**Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):** Jeg bliver ekstremt bekymret for den åndelige dovenskab omkring Øregård Gymnasium. Det er jo faktisk præcis det, der er min reaktion. For det at tage af sted til Indien og Kina kan man jo stadig væk selv om vi skulle få held til at ændre på reglerne på den måde, vi gerne vil. Man skal bare sørge for at få pengene ad anden vej end at lade det være op til de enkelte forældre at betale, og lige præcis Øregård er egentlig et meget godt eksempel på, hvorfor jeg mener at det er problematisk. Der reklamerer man med studieture, der koster 10.000 kr., og det vil sige, at vi bruger en masse skattekrone på at give unge mennesker adgang til at gå på nogle uddannelser, hvor der så kun er nogle få, der kan gå. Altså, hele ideen med, at vi ikke har brugerbetaling i det danske uddannelsessystem, er sådan set, at det skal være lige for alle, og det er det ikke med den her type af brugerbetaling. Man kan stadig væk godt tage til Indien og Kina, men det kræver bare, at de unge mennesker på Øregård er ude at kratte pengene ind ad anden vej og i fællesskab med hinanden.

Så min største bekymring ved det, som spørgeren her lægger frem, er egentlig det. Hvis der er så stor en grad af åndelig dovenskab omkring Øregård Gymnasium, at man ikke kan finde på en måde at kratte pengene ind i øvrigt, så er det godt nok bekymrende for den danske ungdom.

Kl. 14:15

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Spørgeren.

Kl. 14:15

**Kim Valentin (V):**

Tak for det svar. Det fulgte fuldstændig forventningen til, hvordan svaret ville falde. Jeg er dog mere bekymret for et Danmark, som i den grad er afhængigt af, at vi forstår verden omkring os, for det er faktisk det, vi lever af, og at vi så fuldstændig lukker øjnene for, at det rent faktisk skal være muligt på fri vilje og med gymnasiernes egen administration at finde ud af, hvad der er bedst for de her elever.

Derfor er jeg også glad for, at der er fire rektorer på store gymnasier, der har givet ministerens forslag sådan en meget lunken modtagelse, og jeg har lyst til at fortsætte mit spørgsmål med, om ikke ministeren bare kan finde den mindste bekymring for, at et loft på 3.000 kr. begrænser vores danske gymnasieelevers muligheder for at få det udsyn, som gør, at Danmark også kan vokse og stadig være en nation, som vi er, fremadrettet.

Kl. 14:16

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Ministeren.

Kl. 14:16

**Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):** Ærlig talt: Nej, og bevægelsen har jo også været den stik modsatte. Jeg tror ikke, der har været nogen generation, der har rejst så meget som den generation, der er lige nu. Så det med, at man sådan skulle mangle det, mener jeg simpelt hen ikke holder.

Det, der er udfordringen med den måde, det er skruet sammen på i dag, er jo, at det er den samme gruppe elever, som ikke rejser. For

der er jo stadig væk en gruppe tilbage, der ikke rejser, og som typisk også vil have rigtig store vanskeligheder med at skulle tilvejebringe de her midler. De fleste skoler har noget for dem, der er allermest udsatte, men har det ikke nødvendigvis for den ufaglærte mor, der er i arbejde, men har tre unger. Det vil sige, at jeg mener, at vi skal holde fast i, at hensynet til at skulle rejse til Indien dér viger for hensynet til at skulle have gratis uddannelsesstilbud for alle i Danmark.

Kl. 14:17

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**

Tak. Spørgeren.

Kl. 14:17

**Kim Valentin (V):**

Nu handler vi jo ikke kun med Berlin og Malmø. Vi handler også med Indien og Kina, men det, som jeg lægger betragtningen ind i her, er jo, at gymnasierne allerbedst selv kan finde ud af, hvad der passer lige præcis der, hvor deres gymnasium ligger. Og mon ikke de kan finde ud af det? Den trang, der er til at indskrænke gymnasiernes selvbestemmelsesret, kan man jo blive ret bekymret over, så har ministeren ikke tillid til, at de her kompetente mennesker ude i gymnasierne er bedre til at planlægge studieture, end hun selv er?

Kl. 14:18

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**

Ministeren.

Kl. 14:18

**Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):**

Jo, de er bedre til at planlægge dem, men de er ikke bedre til at finde et leje for økonomien. Man kan bare tage en tur rundt på hjemmesiden og se, at det jo sådan set er helt åbenlyst. Altså, det at bede danske unge om at skulle lægge 10.000 kr. for at tage af sted på en studietur mener jeg er mangel på dømmekraft, og Danske Gymnasier, det vil sige organisationen for alle de danske gymnasier, har jo selv bedt om, at vi laver et centralt loft. Så når branchen selv kommer og spørger, om vi vil være søde at lægge et centralt loft, for det er blevet et konkurrenceparameter, så synes jeg egentlig, at jeg har hold i billetterne i forhold til at lægge det ind.

Så synes de, det er lagt lidt lavt. Nu tjekkede jeg lige, forud for at vi skulle være sammen her i dag, hvad det egentlig koster at komme til Kina i en uges tid, og det kan man så få for 5.500 kr. på et firestjernet hotel. Det er bare for at sige, at det, hvis de er utrolig gode til at planlægge, så ikke er særlig mange penge, de skal ud at kratte ind. Så kan man selvfølgelig gøre det i dyrere versioner end at skulle bo på et firestjernet hotel, men jeg skulle hilse og sige, at man også kan gøre det billigere.

Kl. 14:19

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**

Tak til ministeren. Nu er det spørgeren.

Kl. 14:19

**Kim Valentin (V):**

Tak for det. Jeg håber ikke, det er det, der er baggrunden for, at 3.000 kr. er lagt som et niveau, altså at man lige tilfældigvis søger på nettet. Men det, som jeg godt kunne tænke mig at sige, er, at jeg i min tid som borgmester netop ofte har oplevet, at det var sådan, at det er den slags udmeldinger, som at man herinde på Borgen ved bedre, som gør, at nogle får sådan lidt politikerlede. Lad dem dog selv bestemme. Men det er måske regeringens mening, at det er det, som skal ske, altså at regeringen ved bedst?

Kl. 14:19

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**

Ministeren.

Kl. 14:19

**Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):**

Nu er Danske Gymnasier jo ikke en til en med regeringen, og når Danske Gymnasier beder om, at der bliver lagt et loft, så synes jeg måske, det er lidt kækt at stå og sige det der. Jeg tror egentlig godt, at spørgeren hørte, at jeg sagde, at jeg umiddelbart her forinden søgte på, hvad det kostede, og jeg tror også, det er spørgeren bekendt, at jeg har meldt det med de 3.000 kr. ud for et stykke tid siden.

Så jeg synes, vi skal holde os til det, vi taler om her, og det, vi taler om her, er, at der er en gruppe elever i Danmark, som har rigtig svært ved så at skulle søge nogle bestemte studier, som de selv og deres forældre er med til at finansiere over skattebilletten. Og mon ikke man kan finde andre veje til at komme ud at rejse på dannelsesrejser, end ved at det skal være en brugerbetalingsbelagt del af vores undervisningssystem? Det tror jeg sådan set godt de unge i dag kan finde ud af.

Kl. 14:20

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**

Tak. Det var det sidste svar på det spørgsmål. Tak til børne- og undervisningsministeren og til hr. Kim Valentin.

Vi går videre til det næste spørgsmål, og det er til forsvarsministeren og er stillet af hr. Søren Espersen.

Kl. 14:20

**Spm. nr. S 570**

13) Til forsvarsministeren af:

**Søren Espersen (DF):**

Vil ministeren i lyset af Flyvevåbnets åbenlyse mangel på kampfly, når F-35 efter planen helt skal erstatte F-16, overveje, som U.S. Air Force har gjort det, at forlænge levetiden på det nødvendige antal af de bedst fungerende F-16-fly?

Skriftlig begrundelse

Spørgeren har gennem Ritzaus Bureau den 16. januar 2020, kl. 17.42 med glæde erfaret, at den nordjyske virksomhed Terma har vundet en kontrakt på 550 mio. kr. hos U.S. Air Force med det formål at producere dele til kampflyet F-16 i en meget forstærket udgave. Kontrakten er, som ministeren vil vide, på 250 Pylons. Ifølge U.S. Air Force vil F-16, selvom F-35 er på vej, være en vigtig del af U.S. Air Force 20-40 år ude i fremtiden, mens Terma forventer, at kontrakten vil bane vej for nye kontrakter i forhold til F-16.

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**

Værsgo at læse spørgsmålet højt.

Kl. 14:20

**Søren Espersen (DF):**

Mange tak. Mit spørgsmål til ministeren lyder: Vil ministeren i lyset af Flyvevåbnets åbenlyse mangel på kampfly, når F-35 efter planen helt skal erstatte F-16, overveje, som U.S. Air Force har gjort det, at forlænge levetiden på det nødvendige antal af de bedst fungerende F-16-fly?

Kl. 14:20

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**

Ministeren.

Kl. 14:20

Kl. 14:24

**Forsvarsministeren (Trine Bramsen):**

Tak for spørgsmålet. Jeg er optaget af, at Danmark og danskernes tryghed og sikkerhed er i højsædet, og derfor er det også hævet over enhver tvivl, at Danmark fortsat skal have en kampflykapacitet, som kan løse opgaver herhjemme og kan løse opgaver ude i verden. Der sker meget ude i verden i de her år, og den sikkerhedspolitiske situation kan ændre sig fra dag til dag; det har vi ikke mindst set de seneste uger. Derfor vil jeg ikke definitivt afvise spørgerens ønske om at øge vores kampflykapacitet ved at forlænge levetiden for vores F-16-fly, men jeg vil samtidig sige, at det ikke er lige gjort. Det vil være både dyrt og vanskeligt at opretholde den danske kampflykapacitet med F-16-fly. Det vil stille store krav til infrastrukturen og bemanding af både piloter og teknikere. For én ting er jo at flyve, en anden ting er hangarer, vedligeholdelse og alle de øvrige ting, som følger med at drive kampflyene.

Forleden fejrede vi 40-årsfødselsdag for vores danske F-16-kampfly. De har gjort det godt, men når de har fløjet i 40 år, tror jeg heller ikke, at det er nogen flothed at sige, at de trænger til en udskiftning. Derfor har vi truffet valget om anskaffelsen af de nye F-35-kampfly. De første modtager vi i USA i starten af 2021, og der er allerede produceret dele til de første fly. Anskaffelsen af de 27 F-35-kampfly tager udgangspunkt i det nuværende ambitionsniveau for dansk kampflykapacitet. Det omfatter bl.a. opretholdelse af det nationale afvisningsberedskab, deltagelse i NATO's internationale operationer og bidrag til NATO's kollektive forsvarsopgaver med et kampflybidrag på højt beredskabsniveau. Derudover skal vi også kunne bidrage til NATO's air policing-missioner. Men som nævnt kan den sikkerhedspolitiske situation ændre sig med meget kort varsel. Derfor har jeg også den tilgang til at være forsvarsminister, at jeg ikke vil afvise noget definitivt, men med de nuværende planer for kampfly dækker vi de nuværende behov.

Kl. 14:23

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**

Spørgeren.

Kl. 14:23

**Søren Espersen (DF):**

Jamen jeg takker ministeren for svaret. Jeg synes, det var et meget positivt svar, der blev givet, altså at man vil kigge på muligheden. Jeg vil sige, at jeg har stor glæde og fornøjelse af, at det går så godt for Terma-produktionen, at de faktisk kan hjælpe USA med at opgradere og optimere vores F-16-kampfly. Og der må være en grund til, at USA gør det. Jeg har i øvrigt erfaret, at Israel er på vej til gøre noget af det samme. Man siger, at de er så gode; det er muligt, at de har eksisteret i 40 år og har været i gang i 40 år – det har jeg også, men jeg holder mig stadig væk godt munge år efter. Altså, det er ikke nødvendigt at komme op at diskutere alder, hvis USA's luftvåben og Israels luftvåben – det er ikke de to ringeste luftvåben i verden – har fundet ud af, at det nok er en god idé at optimere F-16-fly.

Alternativet, og det er det, vi så skal tage stilling til, er, at vi skal købe nye kampfly – 35 ekstra kampfly. Jeg synes, at med den udvikling, vi har, både i Arktis, i Baltikum, i Island, hvor vi er med i missioner rundt omkring, og også i stor stil med en ny overvågning i forhold til Grønland, måske i Søndre Strømfjord, måske Thulebasen, har vi ikke nok. Og jeg vil egentlig godt – jeg ved godt, det måske er lidt friskt – have ministeren til at erkende, at det nok ikke er nok, hvis vi vil det hele og mere til.

Kl. 14:24

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**

Ministeren.

**Forsvarsministeren (Trine Bramsen):**

Der er et gammelt ord, der siger, at alder ikke betyder noget, medmindre man er en ost. Jeg vil også give spørgeren ret i, at de danske F-16-kampfly er i rigtig god stand. Det oplever jeg jo selv, når jeg er ude omkring i verden – så er der stor interesse for at købe de danske kampfly, fordi vi har vedligeholdt dem så godt. Men én ting er selve flyene, en anden ting er de faciliteter, som skal vedligeholdes rundt omkring dem, altså hangarer, som skal være til rådighed, mekanikerkompetencer, reservedele og også piloter. Og det er sådan set det, der vil være den største udfordring, såfremt vi skulle træffe beslutning. Men som jeg også sagde, sker der rigtig meget i fremtiden, og derfor bliver det heller ikke en definitiv afvisning fra min side; det vil bare være meget bekosteligt og en stor opgave at skulle opretholde F-16-fly.

Kl. 14:25

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**

Tak til ministeren. Spørgeren.

Kl. 14:25

**Søren Espersen (DF):**

Men det med vedligeholdelse giver jo sig selv, for selvfølgelig kræver det ekstra vedligeholdelse. Det vil det jo også gøre, hvis vi ender med at købe flere F-35-kampfly. Det er så det, jeg mener man bliver tvunget til at gøre. Hvis man lægger hele sin kapacitet over i F-35 – og det er i dem, vores piloter nu i stor stil bliver uddannet – kan vi jo ikke gøre det her, som vi gør, så må vi efter min opfattelse indse, at der kommer et tidspunkt, hvor vi simpelt hen ikke kan klare de opgaver, vi har. Jeg var selv med i forsvarsforliget, da vi vedtog beslutningen om kampfly, og ministeren sagde dengang, at der var tilstrækkeligt. Jeg tog nok fejl, for jeg tror bestemt ikke, at det er tilstrækkeligt. Jeg vil gerne have en bekræftelse på, at også flere F-35-kampfly vil kræve mere vedligeholdelse. Tak.

Kl. 14:26

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**

Ministeren.

Kl. 14:26

**Forsvarsministeren (Trine Bramsen):**

Der er nok ikke nogen tvivl om, at F-35 stiller helt nye krav til vedligeholdelse. Så hvis man skal have faciliteterne, kapaciteten til at vedligeholde to forskellige flystater over en længere årrække, vil det være bekosteligt, og det vil være omfattende. Men jeg har altid kaffe på kanden, og min dør er åben for drøftelser, men det er ikke ligetil at have både F-16 og F-35 i gang på samme tid.

Kl. 14:26

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**

Spørgeren.

Kl. 14:26

**Søren Espersen (DF):**

Men det lader til, at både USA's luftvåben og Israels luftvåben tænker på en anden måde. Det lader til, at de siger, at de her er altså gode nok, fordi de er blevet vedligeholdt så meget, som de er. Jeg er overbevist om, at de danske F-16-kampfly er nogle af dem, der er bedst vedligeholdt, og det er også derfor, ministeren, når hun kommer udenlands, oplever, at man faktisk gerne vil købe dem. Hvis USA kan, hvis Israel kan gøre det, hvorfor kan vi så ikke have de to kapaciteter, hvis det er nødvendigt? Jeg synes, det kunne være fint, hvis vi havde penge nok til at købe 10 nye F-35-kampfly, men det tror jeg ikke vi har med den situation, vi har i øjeblikket.

Kl. 14:27

Kl. 14:28

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Ministeren.

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**  
Spørgeren.

Kl. 14:27

Kl. 14:28

**Forsvarsministeren (Trine Bramsen):**

Selv om jeg ikke er meget for at indrømme det, er det amerikanske forsvar noget større end det danske, og der er jo også noget her, der handler om volumen i forhold til, dels hvor mange flyvestationer man har, der huser kampflyene, dels hvilket set-up man har i forhold til det. Og der er altså nogle meget store omkostninger forbundet med både at have F-16 og F-35 i gang på samme tid – særlig når der vil være tale om et meget lille antal.

Kl. 14:27

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**

Tak. Spørgsmålet er slut, så tak til hr. Søren Espersen.

Vi fortsætter med spørgsmål til forsvarsministeren, og den her gang er det fru Anne Valentina Berthelsen, der skal stille spørgsmål. Og spørgsmålet er S 573.

Kl. 14:28

### Spm. nr. S 573

14) Til forsvarsministeren af:

**Anne Valentina Berthelsen (SF):**

Ser ministeren møderne mellem kronprinsen og højtstående officerer fra den øverste ledelse i Forsvaret som et problem i forhold til det grundlovssikrede forhold mellem kongehuset og de demokratiske institutioner i forhold til de gældende regler for statshandlinger og deling af særligt følsomme informationer?

Skriftlig begrundelse

Spørgeren henviser til artiklen »Forsvarschefens hemmelige loge« fra den 10. januar 2020 af Peter Ernstved Rasmussen fra hjemmesiden olfi.dk.

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**

Værsgo at læse spørgsmålet højt.

Kl. 14:28

**Anne Valentina Berthelsen (SF):**

Tak for det. Ser ministeren møderne mellem kronprinsen og højtstående officerer fra den øverste ledelse i Forsvaret som et problem i forhold til det grundlovssikrede forhold mellem kongehuset og de demokratiske institutioner i forhold til de gældende regler for statshandlinger og deling af særlig følsomme informationer?

Kl. 14:28

**Fjerde næstformand (Trine Torp):**

Ministeren.

Kl. 14:28

**Forsvarsministeren (Trine Bramsen):**

Forsvarschefen har til Forsvarsministeriet oplyst, at der er tale om sammenkomster under private former, hvorfor der ikke drøftes konkret eller følsomt indhold vedrørende forsvaret, og det bliver jeg jo nødt til at henholde mig til. Det er klart, at drøftelser og beslutninger om konkrete eller følsomme forhold vedrørende forsvaret skal ske ad de officielle kanaler, men som sagt forstår jeg på forsvarschefen, at det ikke sker ved disse sammenkomster.

**Anne Valentina Berthelsen (SF):**

Det forstår jeg sådan set godt at ministeren siger, for det er jeg jo fuldstændig enig i, men årsagen til, at jeg spørger, er, at netmediet OLFI på det seneste har bragt nogle artikler om de møder, jeg her stiller spørgsmål om, som har involveret kronprinsen og nogle højtstående officerer i forsvaret. Selv om kronprinsen og menneskerne omkring ham har oplyst, at der ikke foregår noget på de her møder, som er af særlig følsom karakter, så stiller flere eksperter alligevel det spørgsmål, om det måske var en konstellation, som ministeren burde have været orienteret om for alle tilfældes skyld, og om en rådgiver måske burde have orienteret kronprinsen om, at der var noget problematisk udadtil i at befinde sig i det selskab, uden at det var gået via de officielle kanaler.

Så kunne ministeren måske alligevel tænkes at mene, at det fremover ville være en god idé, at ministeren blev orienteret om den slags sammenkomster?

Kl. 14:30

**Første næstformand (Karen Ellemann):**

Ministeren.

Kl. 14:30

**Forsvarsministeren (Trine Bramsen):**

Jeg har ikke nogen holdning til rådgivningen af kronprinsen, men hvad jeg har en holdning til, er, at drøftelser og beslutninger om konkrete eller følsomme oplysninger, der vedrører forsvaret, skal foregå ad de officielle kanaler. Men da jeg er blevet oplyst, at der ikke har været tale om møder eller sammenkomster, hvor der er blevet videregivet den type af oplysninger, så er det jo svært for mig at skulle løfte pegefingeren. I det tilfælde, at der var dokumentation for, at der var udvekslet sådanne oplysninger, så ville sagen være en anden, men det er der altså ikke i den givne sag på nuværende tidspunkt.

Kl. 14:30

**Første næstformand (Karen Ellemann):**

Spørgeren.

Kl. 14:30

**Anne Valentina Berthelsen (SF):**

Det er jo en lidt beklagelig situation, hvor det er den enes ord mod den andens. Det er ikke, fordi jeg som sådan har nogen mistro til vores kronprins. Jeg hører også til den del af SF, som faktisk synes, at vores kongehus er ganske glimrende. Men af hensyn til de regler, som vi har for forholdet mellem kongehuset og de demokratiske institutioner, så kunne det måske tænkes, at det fremover var en idé, at ministeren for alle tilfældes skyld blev orienteret om sådan nogle sammenkomster af hensyn til beskyttelsen af det her regelsæt, vi har for forholdet mellem vores demokrati og vores kongehus.

Kl. 14:31

**Første næstformand (Karen Ellemann):**

Ministeren.

Kl. 14:31

**Forsvarsministeren (Trine Bramsen):**

Jeg tror ikke, jeg har beføjelser til at få og jeg tror heller ikke, at jeg nødvendigvis ønsker lister over kronprinsens private gøremål, og da jeg er blevet oplyst, at der er tale om sammenkomster under helt

private former, så er det jo det, jeg bliver nødt til at henholde mig til, som sagen står nu.

Kl. 14:31

**Første næstformand** (Karen Ellemann):  
Spørgeren.

Kl. 14:31

**Anne Valentina Berthelsen** (SF):  
Jeg har ikke rigtig mere.

Kl. 14:31

**Første næstformand** (Karen Ellemann):  
Så går vi videre til næste spørgsmål, og det er spørgsmål nr. 15.  
Det er også til forsvarsministeren, og det er også stillet af fru Anne Valentina Berthelsen fra SF.

Kl. 14:31

#### Spm. nr. S 574

15) Til forsvarsministeren af:

**Anne Valentina Berthelsen** (SF):

Ser ministeren de lukkede møder mellem kronprinsessen og Forsvarets øverste ledelse, herunder efterforskningschefen for auditørkorpset, som et problem i forhold til Forsvarsministeriets Auditørkorps' uafhængighed?

Skriftlig begrundelse

Spørgeren henviser til artiklen »Forsvarschefens hemmelige loge« fra den 10. januar 2020 af Peter Ernstved Rasmussen fra hjemmesiden olfi.dk.

**Første næstformand** (Karen Ellemann):  
Værsgo til oplæsning af spørgsmålet.

Kl. 14:32

**Anne Valentina Berthelsen** (SF):

Ser ministeren de lukkede møder mellem kronprinsessen og forsvarrets øverste ledelse, herunder efterforskningschefen for auditørkorpset, som et problem i forhold til Forsvarsministeriets Auditørkorps' uafhængighed?

Kl. 14:32

**Første næstformand** (Karen Ellemann):  
Ministeren.

Kl. 14:32

**Forsvarsministeren** (Trine Bramsen):

Forsvarschefen har til Forsvarsministeriet oplyst, at der er tale om en sammenkomst og sammenkomster under helt private former, hvorfor der ikke drøftes konkrete eller følsomme forhold for forsvaret, og det bliver jeg nødt til at henholde mig til. Det gælder også i forhold til spørgsmålet om Forsvarsministeriets Auditørkorps.

Kl. 14:32

**Første næstformand** (Karen Ellemann):  
Spørgeren.

Kl. 14:32

**Anne Valentina Berthelsen** (SF):

Auditørkorpset har jo den funktion, at når der sker en overtrædelse af militær straffelov eller retsplejeloven, er det ligesom auditørkorpset, som rejser tiltale, og derfor er det forholdsvis vigtigt, at det er et uafhængigt organ. Men når vi kigger på sammensætningen af de møder, som kronprinsen har deltaget i, så har der jo faktisk siddet en

leder for auditørkorpset, som også er en nær ven med kronprinsens nære ven, Hans Herluf Pedersens bekendte. Forsvarskommandoen har jo for ikke så lang tid siden bedt netop Hans Herluf Pedersens bekendte om at indfinde sig til en undersøgelse under auditørkorpset.

Der er jo nogle bånd, der løber igennem det her sociale net. Uagtet at der bliver sagt, at der kun bliver snakket om private ting og drukket bajere og drøftet lidt, hvilke problemer man har med sin hustru, er der måske en risiko for, at nogle kunne spekulere i, at kronprinsen ville benytte lejligheden til at påvirke på vegne af bekendte, og det synes jeg er en ærgerlig situation at sætte kronprinsen i. Så hvad mener ministeren om, at kronprinsen befinder sig i sådan en situation, hvor der overhovedet kan sættes spørgsmålstegn ved sagligheden af den?

Kl. 14:34

**Første næstformand** (Karen Ellemann):  
Ministeren.

Kl. 14:34

**Forsvarsministeren** (Trine Bramsen):

Det tror jeg ikke tilfaldet mig at have en holdning til, men det, jeg kan have en holdning til, er, om procedurer i forsvaret, når det gælder indkøb, og jeg forstår, at det er det, som spørgeren henviser til, bliver overholdt, og det har jeg meget klare holdninger til. Indkøb i forsvaret skal selvfølgelig overholde de givne regler og rammer, og det er også baggrunden for, at vi lige nu har godt fat om en sag, hvor meget tyder på, at det netop ikke er foregået efter reglerne. Her henviser jeg til sagen i Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse.

Kl. 14:34

**Første næstformand** (Karen Ellemann):  
Spørgeren.

Kl. 14:34

**Anne Valentina Berthelsen** (SF):

Men har forsvarsministeren ikke nogen holdning til, at når Forsvarsministeriets Auditørkorps har den rolle, de har, i forhold til at blive inddraget i strafferetlige og andre anliggender, så er det vigtigt, at de er uafhængige, og når der så sidder nogle personer i tæt relation til kronprinsen, som egentlig for ganske nylig er blevet trukket ind i en sag, kunne det så ikke være en idé at have en holdning til, om det var en god idé at sætte kronprinsen i sådan en situation, og om det var hensigtsmæssigt for Forsvarsministeriets Auditørkorps' uafhængighed?

Kl. 14:35

**Første næstformand** (Karen Ellemann):  
Ministeren.

Kl. 14:35

**Forsvarsministeren** (Trine Bramsen):

Jeg bliver nødt til at henholde mig til det, som jeg er blevet oplyst, og det er, at der er tale om sammenkomster under private former, hvor der ikke drøftes konkrete eller følsomme oplysninger i forhold til forsvaret. Jeg har selvfølgelig en forventning om, og det gælder alle ansatte i forsvaret, at de udfylder den rolle og det ansvar, der er blevet dem tildelt.

Kl. 14:35

**Første næstformand** (Karen Ellemann):  
Spørgeren.

Kl. 14:35

**Anne Valentina Berthelsen** (SF):

Det er jo selvfølgelig dejligt, hvis der er nogen, der har forsikret ministeren om det, men ministeren kan forhåbentlig også se, at det er

den enes ord imod den andens, og at nogle sikkerhedsforanstaltninger for både kronprinsens skyld, men også for vores demokratiske institutioners indretning og regelsæts skyld måske kunne være på sin plads i sådan et tilfælde. Det vil jeg i hvert fald mene som SF'er.

Kl. 14:36

**Første næstformand** (Karen Ellemann):  
Ministeren.

Kl. 14:36

**Forsvarsministeren** (Trine Bramsen):

Jeg tror ikke, det tilfalder mig at give den type af rådgivning til vores kongehus. Det, jeg kan forholde mig til, er, hvad der foregår i forsvaret, og om de ansatte, der er i forsvaret, der har betroede opgaver, udfylder dem. Det er den meget klare besked, jeg har fået på nuværende tidspunkt: at der ikke er udleveret eller på anden måde videregivet følsomme oplysninger i relation til forsvaret. Derfor er det selvfølgelig det, jeg står på, og det, jeg forholder mig til. Det er som sagt også den forventning, jeg har til ansatte.

Kl. 14:36

**Første næstformand** (Karen Ellemann):

Således har fru Anne Valentina Berthelsen fået besvaret sine spørgsmål, og tak for det. Også tak til forsvarsministeren for besvarelse af de spørgsmål, der var til forsvarsministeren i dag.

Det næste er spørgsmål nr. 16, og det er nu til udlændinge- og integrationsministeren, og spørgsmålet er stillet af fru Marie Krarup fra Dansk Folkeparti.

Kl. 14:37

**Spm. nr. S 561**

16) Til udlændinge- og integrationsministeren af:

**Marie Krarup** (DF):

Hvad vil ministeren gøre, for at islamisk lov, sharia, får mindre indflydelse i Danmark, for dermed at gøre det muligt at integrere muslimske udlændinge, så man undgår eksempler som dem omtalt i artiklen »Indvandrerkvinder fastholdes i voldelige ægteskaber« i Berlingske den 15. januar 2020?

Kl. 14:37

**Første næstformand** (Karen Ellemann):

Værsgo til oplæsning af spørgsmålet.

**Marie Krarup** (DF):

Hvad vil ministeren gøre, for at islamisk lov, sharia, får mindre indflydelse i Danmark, for dermed at gøre det muligt at integrere muslimske udlændinge, så man undgår eksempler som dem omtalt i artiklen »Indvandrerkvinder fastholdes i voldelige ægteskaber« i Berlingske den 15. januar 2020?

Kl. 14:37

**Første næstformand** (Karen Ellemann):

Ministeren.

Kl. 14:37

**Udlændinge- og integrationsministeren** (Mattias Tesfaye):

Tak for spørgsmålet. Jeg forstår sådan set udmærket spørgerens bekymring og ønske om at undgå den slags sager, som er belyst i artiklen fra Berlingske og i den seneste rapport om religiøse skilsmisser blandt etniske minoritetskvinder.

Det er selvfølgelig helt uacceptabelt, at vi i Danmark i dag har kvinder, der må leve med vold og undertrykkelse og ekstrem negativ social kontrol, for der er kun én lovgivning i Danmark, og den gælder for alle. Den siger, at alle har ret til skilsmisse, og at det er Familieretshuset, der træffer afgørelse om skilsmisse, og den afgø-

relse må og skal alle acceptere, og her har sharia eller andre religiøse regler ingen rolle at spille.

Derfor er der også brug for et opgør med holdningen i de miljøer, som omtales. Mændene skal selvfølgelig vide, at lovgivningen også gælder for dem, og kvinderne skal støttes i, at den frihedskamp, som der heldigvis også foregår i Danmark for tiden, er der brug for at tage i de her miljøer. Det er kun kvinderne selv, der kan tage det opgør, men myndighederne skal selvfølgelig på bedst mulig vis bakke op om dem og styrke dem i det. Der er brug for, at vi lægger berøringsangsten væk og når helt ud til de kvinder – de skal kende deres rettigheder.

Derfor er det også vigtigt, at vi fortsætter og styrker den rådgivning af de her kvinder og opkvalificeringen af de fagfolk, der arbejder på området. Alle skal selvfølgelig være klædt på til at hjælpe dem, der er i udsatte positioner, og der er brug for, at myndighederne kommer endnu tættere på familierne. Vi skal ikke tillade udviklingen af parallelsamfund, hvor vores værdier undergraves, og derfor skal vi fastholde de seneste års stramme udlændingepolitik, så vi får et overskud til at styrke integrationen af dem, der allerede er kommet hertil.

Vi skal insistere på vores demokratiske værdier og vise, at vi i Danmark ikke går på kompromis med grundlæggende rettigheder og friheder, at vi ikke vil acceptere negativ social kontrol og parallelsamfund, og at vi har et fælles ansvar for at sikre integrationen. Regeringen er derfor glad for, at der er et bredt udlændingepolitisk samarbejde hen over midten i dansk politik, der bl.a. har vedtaget en række forskellige lovændringer, der skal bekæmpe parallelsamfund.

Vi står i øvrigt fast på at fastholde den lave tilstrømning og på at understøtte, at de flygtninge og indvandrere, der arbejder og forsørger sig selv, bliver en aktiv del af det danske samfund, og – lige så vigtigt – at de tilegner sig de danske værdier om demokrati og ligestilling.

Kl. 14:39

**Første næstformand** (Karen Ellemann):

Spørgeren.

Kl. 14:39

**Marie Krarup** (DF):

Tak for svaret, som jo går meget på, at man skal prøve på at få islam til ændre sig, og det tror jeg kan være meget, meget svært. Jeg tror, det kan være vanskeligt at få folk, som er dybt overbeviste i forbindelse med en bestemt religion – og her er det jo en lovreligion, som har stor betydning for ens dagligliv – til at ændre holdning.

Der, hvor man kan ændre holdninger eller adfærd, er jo i det danske samfunds accept af de regler, og der kan man jo godt undre sig over, at ministeren, når han har den holdning, han så har, ikke går mere bredt efter at vise, at vi i Danmark ikke accepterer, at muslimske regler, altså sharia, står over dansk lov. Men det gør man jo desværre. Man tager jo svinekødet ud af institutionerne, man serverer halalslagtet kød på plejehjem, hospitaler og madordninger, man tillader, at piger går med tørklæde, man laver badeforholdene om i de offentlige institutioner. Altså, vi går hele tiden på kompromis med sharia og islamisk lovgivning i det danske samfund, og så er det jo ikke så sært, at der også er nogle, der mener, at en islamisk skilsmisselovgivning også skal stå over den almindelige danske skilsmisselovgivning.

Så der er faktisk rigtig meget, man kunne gøre for at signalere, at sharia ikke hører til i Danmark, og hvis det skal være her, skal det udelukkende være inden for hjemmets fire vægge.

Så det er dejligt, at ministeren ser kritisk på det, men det er bare ærgerligt, at ministeren så ikke begynder at tage aktion og gå i gang der, hvor man i hvert fald meget tydeligt kan signalere, at sharia ikke har plads i det danske samfund.

Kl. 14:41

Kl. 14:43

**Første næstformand** (Karen Ellemann):  
Ministeren.

Kl. 14:41

**Udlændinge- og integrationsministeren** (Mattias Tesfaye):

Jeg er egentlig ikke i krig med islam – jeg er i kamp for demokrati. Folk må være lige så religiøse, de vil, men når religion og demokrati støder sammen, så er det Gud, der har vigepligt, og med det mener jeg, at hvis der står i færdselsloven, at vi kører i højre side af vejen, og der står i Koranen, at vi kører i venstre side af vejen, så kører vi alle sammen i højre side af vejen, for vi har kun én færdselslov og ét sæt myndigheder, der håndhæver den. Det er det grundlæggende for mig.

Det betyder så også, at vi ikke ud fra religiøse hensyn skal begynde at indrette vores samfund efter f.eks. islamisk lov, for jeg er faktisk enig med spørgeren i, at så er der jo ikke noget at sige til, at folk også beder om en religiøs anerkendelse af deres skilsmisse. Derfor mener jeg, at vi skal være ultraskarpe og præcise her. Det er demokratiets spilleregler, der gælder for os alle sammen, det er myndighederne, der træffer afgørelser, det er domstolene, der afgør det – det er ikke imamer, og det er ikke Koranen.

Kl. 14:42

**Første næstformand** (Karen Ellemann):  
Spørgeren.

Kl. 14:42

**Marie Krarup** (DF):

Men ministeren er minister i en regering i Danmark, hvor man faktisk godt kan træffe nogle beslutninger, og regeringen har ikke truffet en beslutning om at tage sharia ud af skolernes, uddannelsesinstitutionernes, plejehjemmenes og hospitalernes hverdag. For den er der. Hvorfor er det, at man vil sende det signal, at sharia skal følges? Vi laver vilkår sådan, at det er muligt at opfylde shariaen, altså ved f.eks. at undgå svinekød, alle steder i det danske samfund. Det er da grotesk, når man har den holdning, som ministeren har.

Kl. 14:43

**Første næstformand** (Karen Ellemann):  
Ministeren.

Kl. 14:43

**Udlændinge- og integrationsministeren** (Mattias Tesfaye):

Jamen jeg har ikke noget imod, at folk har en religion, og heller ikke, at de praktiserer deres religion. Det er der, hvor den støder sammen med demokratiet, at jeg har et problem med det. Jeg kan huske, at vi på et tidspunkt her i folketingsdebatten havde en diskussion, om offentligt ansatte kunne have hovedtørklæde på. Og jeg ser selv sådan på det, at hvis der ikke er noget problem med det i den stilling, som folk har, har jeg ikke noget problem med, at offentligt ansatte har et hovedtørklæde på. Jeg ser selv sådan på det, at hvis der ikke er noget problem med det i den stilling, folk har, så har jeg ikke noget problem med, at offentligt ansatte har et hovedtørklæde på.

Altså, for mig er religion ikke en privatsag. Det er ikke noget, man skal gå og putte med. For min skyld må man gerne vise, at man er kristen eller jøde eller muslim. Jeg plejer at sige, at det er en personlig sag; det betyder, at det ikke er en politisk sag. Det er ikke noget, man skal belemre andre med. Men det er ikke en privatsag; det er ikke noget, man skal gå og skamme sig over.

Jeg synes meget gerne, at man må stille sig frem og tydeligt vise, at man er en del af en religion. Det synes jeg er del af religionsfriheden.

**Første næstformand** (Karen Ellemann):  
Spørgeren.

Kl. 14:43

**Marie Krarup** (DF):

Jeg mener ikke, at religionsudøvelse er noget, man har krav på at få mulighed for overalt. Så der er bestemt nogle krav, hvor man kan sige: Det her går ikke – her må det stoppe. Og man kan få meget svært ved at vise over for folk fra den islamiske tro, at der er nogle dele af sharia, der er okay, og andre dele, der ikke er okay, når man på forhånd på mange synlige områder gør alt, hvad man kan, for at give plads til sharia. Hvordan skal man så gøre det klart for folk, at lige præcis på skilsmisseområdet går den så ikke, men på alle andre områder vil vi gerne hjælpe dem til at kunne leve et sharialiv?

Kl. 14:44

**Første næstformand** (Karen Ellemann):  
Ministeren.

Kl. 14:44

**Udlændinge- og integrationsministeren** (Mattias Tesfaye):

Vi skal ikke implementere sharia i dansk lovgivning, hverken direkte eller indirekte. Jeg har selv tidligere bakket nogle af de gymnasie-rektorer op, som har sagt: Her skal vi ikke have bederum. For det skabte problemer på skolen. Jeg har også bakket min egen tidligere daginstitutionsleder op, som hængte et lille opslag op i vindfanget, hvor der stod, at her serverer vi kød – der er grisekød og kyllingekød og oksekød, og der vil blive taget hensyn til vegetarer og allergikere, men vi tager ikke religiøse hensyn. Det synes jeg er en god måde at håndtere det på. Det er en måde, som man inden for rammerne af velfærdsstaten og den lovgivning, der gælder, håndterer, at der er nogle, der ønsker at blive mødt med religiøse særhensyn, men hvor velfærdsstaten også får sagt lidt mere tydeligt: Her er det demokratiet og de fælles spilleregler, der gælder, og vi begynder ikke at indrette alle andre livsvilkår efter religiøse særhensyn.

Kl. 14:45

**Første næstformand** (Karen Ellemann):

Tak til ministeren for besvarelsen. Tak til spørgeren. Spørgsmål nr. 16 er blevet besvaret.

Dermed er det spørgsmål nr. 17, som også er til udlændinge- og integrationsministeren. Og det er stillet af hr. Morten Messerschmidt fra Dansk Folkeparti.

Kl. 14:45

**Spm. nr. S 567**

17) Til udlændinge- og integrationsministeren af:

**Morten Messerschmidt** (DF):

Da de fleste vist i dag er enige om, at det muslimske tørklæde er kvindeundertrykkende og sender et signal om, hvem der er ren og uren, hvilket er med til at fastholde millioner af unge piger over hele kloden i et fængsel, som de ikke selv har valgt, glæder spørgeren sig over, at man i en kommune i Skåne nu forbyder det muslimske tørklæde, hvilket er godt, og spørgeren vil i lyset af regeringens omsorg for børn og unge gerne have oplyst: Arbejder regeringen på et tilsvarende forbud her i Danmark – helst gældende for hele landet?

**Første næstformand** (Karen Ellemann):

Værsgo at læse spørgsmålet op.

Kl. 14:45

**Morten Messerschmidt (DF):**

Tak, formand. Da de fleste vist i dag er enige om, at det muslimske tørklæde er kvindeundertrykkende og sender et signal om, hvem der ren og uren, hvilket er med til at fastholde millioner af unge piger over hele kloden i et fængsel, som de ikke selv har valgt, så glæder jeg mig over, at man i en kommune i Skåne nu forbyder det muslimske tørklæde, hvilket er godt, og derfor vil jeg gerne i lyset af regeringens omsorg for børn og unge have oplyst, om regeringen arbejder for et tilsvarende forbud her i Danmark, selvfølgelig helst gældende for hele landet.

Kl. 14:46

**Første næstformand (Karen Ellemann):**

Ministeren.

Kl. 14:46

**Udlændinge- og integrationsministeren (Mattias Tesfaye):**

Tak for spørgsmålet. Regeringen ønsker et Danmark, der bygger på ligeværd og frihed og ligestilling. Vi vil ikke acceptere en negativ social kontrol og parallelsamfund. Derfor tager vi også afstand fra religiøs tvang, og det er dybt problematisk, hvis små piger presses til at gå med tørklæde. Derfor forstår jeg godt, hvorfor vi her og i mange andre lande diskuterer de her spørgsmål. Det er en vigtig debat at have, og jeg synes, at vi skal hilse den velkommen. For hvad er det egentlig, der sker, når en pige fra den ene dag til den anden pludselig dukker op i skolen med tørklæde på? Er det virkelig pigens eget frie valg? Der er åbenlyst tale om et kompliceret juridisk spørgsmål, hvor mange forskellige forhold spiller ind. Der kan også være nogle utilsigtede konsekvenser, som vi må vurdere, f.eks. i forhold til tilstrømningen til friskoler. Det er derfor efter min opfattelse et meget vanskeligt spørgsmål med mange indbyggede dilemmaer, og der er brug for, at vi tænker os rigtig godt om og diskuterer det. Derfor er jeg også glad for, at spørgeren i dag stiller det spørgsmål. Men regeringen har ikke den holdning, at vi skal have et forbud.

Kl. 14:47

**Første næstformand (Karen Ellemann):**

Spørgeren.

Kl. 14:47

**Morten Messerschmidt (DF):**

Det er jo ærgerligt, og så må vi håbe, at debatten bringer regeringen på bedre tanker. Det må trods alt være det, der er ideen, hvis man er åben over for en debat.

Jeg går ud fra, at ministeren er opmærksom på den tankegang, der ligger bag det islamiske tørklæde. Det er jo simpelt hen at sende et signal til verden om, at her er en pige, som er ren. Hun følger sharia, hun følger den islamiske lov. Og hvis man ikke går med tørklæde, er man uren. Det er også derfor, at vi kan se, hvordan piger i ghettoer bliver behandlet ofte meget forskelligt. Dem, der står imod presset og ikke går med tørklæde, bliver chikaneret, og dem, der går med tørklæde, er de pæne rene, som får lov til at gå hjem fra skole. Jeg kan faktisk ikke huske et eneste eksempel på en pige med tørklæde, der f.eks. er blevet voldtaget i Danmark. Det er altid folk i den anden grøft, der bliver udpeget af de her gerningsmænd, fordi de simpelt hen er urene. Det er jo det, der ligger i tørklædet. Det er det, der ligger i hele islams lovreligiøse tilgang til tilværelsen.

Når ministeren i sit svar betoner det med ligeværd, så kan jeg ikke se noget mere rigtigt, end at vi gør ligesom visse skånske kommuner nu har gjort, nemlig siger, at tørklædet selvsagt ikke hører til i skolerne. Det er altså der, hvor vi taler om børn, der måske er op til 14-15 år, og som selvfølgelig overhovedet ikke frit kan træffe noget oplyst valg om, hvorvidt de skulle indgå den pagt med Allah,

eller hvad det er, om nu at gå med tørklæde. Det er entydigt enten forældrenes pres eller omgivelsernes pres, der får et barn til at træffe et sådant valg. Der mener jeg simpelt hen, at man, i lyset af den linje som regeringen har udstukket, jo ikke mindst i statsministerens nytårstale, bør stille sig på børnenes side. Jeg tror, at man over det ganske land kan se statsministerens kontrafej sammen med ordene om, at man er på børnenes hold. Det bør man også være her og simpelt hen sige, at tørklædet forbyder vi i de danske skoler, vi vil ikke have det.

Kl. 14:49

**Første næstformand (Karen Ellemann):**

Ministeren.

Kl. 14:49

**Udlændinge- og integrationsministeren (Mattias Tesfaye):**

Jeg vil starte med at sige, at jeg altid deltager i diskussioner for at blive klogere – ellers er der ikke rigtig noget ved det, synes jeg. Det, som jeg synes vi skal afveje i den her diskussion, er på den ene side den personlige frihed til at gå klædt, som man vil, også til at gå klædt på en måde, hvor man signalerer et religiøst tilhørsforhold – det er jeg tilhænger af – og så på den anden side at tage hensyn til børn, hvis vi vurderer, at det er et udtryk for social kontrol. Når de hensyn skal vejes op mod hinanden, tror jeg også, at vores fortolkning af, hvad tørklædet er for noget, har betydning. Altså, i hvor høj grad er det den meget religiøst funderede fortolkning, som spørgeren lægger til grund, og i hvor høj grad er det mere kulturhistorie. altså uden sammenligning i øvrigt, så har slippet jo også ændret betydning fra dets oprindelse til i dag. Man går jo ikke og tillægger alle, der går med slips, dets oprindelige betydning, fordi der engang for lang tid siden var nogle, der gik med slips.

Kl. 14:50

**Første næstformand (Karen Ellemann):**

Tak til ministeren, der gik ud over sin taletid. Dermed er det spørgsmål.

Kl. 14:50

**Morten Messerschmidt (DF):**

Det er jo sandt. I virkeligheden har vi kun tøj på på grund af syndefaldet og Eva og Adam, ikke sandt. Det synes jeg er lidt langhåret, hr. minister. Altså, det her handler om, at man i danske folkeskoler og i takt med den muslimske indvandring til Danmark ser et fænomen, som verden over fører til undertrykkelse af kvinder, nu blive mere og mere udbredt i den danske folkeskole. Der havde jeg bare håbet på, at når man nu er på børnenes hold i alle mulige andre sammenhænge, ville man også være på pigernes hold, når det kommer til noget, der så åbenlyst er et ufrivilligt valg, som de pålægges. Jeg kender slet ikke nogen, der frit træffer det valg at gå med tørklæde.

Kl. 14:50

**Første næstformand (Karen Ellemann):**

Ministeren.

Kl. 14:50

**Udlændinge- og integrationsministeren (Mattias Tesfaye):**

Når man ser billeder fra Mellemøsten fra 1960'erne eller 1970'erne, er der masser af kvinder uden tørklæde, og man tænker: Er det billeder fra Damaskus eller Bagdad eller Teheran? Få dage før revolutionen i 1979 ser man store avenuer med hundredvis af kvinder uden tørklæde. I dag er der jo ingen tvivl om, at tørklædet også er blevet et politisk værktøj. Det medgiver jeg jo. Vi var på vej til, at det ville blive mindre og mindre religiøst og mere og mere en del af beklædningen for nogle og ikke for andre, og at det i virkeligheden



fungerede fuldstændig uproblematisk. Det er jo også det, der gør de her diskussioner relevante. Det medgiver jeg.

Jeg vidste faktisk ikke, at de har truffet de her beslutninger i Skåne, men nu har spørgeren jo stillet mig det her spørgsmål, og så har jeg også læst nogle artikler med interesse, vil jeg godt sige.

Kl. 14:51

**Første næstformand** (Karen Ellemann):  
Spørgeren.

Kl. 14:51

**Morten Messerschmidt** (DF):

Det tager jeg så som en imødekommelse af, at man vil undersøge, hvad der foregår i Skåne. For sagen er altså, at når unge piger, som måske siger, at de træffer det her valg af egen lyst, er det jo sjældent, at det med af egen lyst er noget, de selv finder på. Det er noget, de har hørtovre i moskeen, eller fordi fædrene hjemme omkring middagsbordet, eller hvor det nu måtte være, har spurgt: Vil du ikke være en ren pige, vil du ikke være en pæn pige, som kan blive rigtig respekteret? Og så er det den vej, pigen skal gå, fordi man følger en islamisk levevis.

Det her handler jo simpelt hen om at holde den frihedstradition i hævd, som hele vores land, hele vores folkestyre og vores oplysningsånd er bygget på. Det er egentlig underligt, at man i den sammenhæng skal se til Sverige, men uanset hvor ministeren skal se hen for at finde de rigtige løsninger, hilser vi det velkomment.

Kl. 14:52

**Første næstformand** (Karen Ellemann):  
Ministeren.

Kl. 14:52

**Udlændinge- og integrationsministeren** (Mattias Tesfaye):

Sverige er også stuerent for mig, vil jeg sige. Så vil jeg sige, at jeg lyttede også til en partifælle til spørgeren, der tidligere stillede et lignende spørgsmål til børne- og undervisningsministeren, og jeg hørte også, at hun sagde, at hun også er interesseret i, hvad det er, der er truffet af beslutninger i Sverige. Så vi er i hvert fald to ministre, der følger det tæt.

Kl. 14:52

**Første næstformand** (Karen Ellemann):

Tak til ministeren for besvarelsen. Spørgsmålet er hermed besvaret.

Det næste spørgsmål er spørgsmål 18, og det er også til udlændinge- og integrationsministeren. Det er stillet af hr. Nils Sjøberg fra Det Radikale Venstre.

Kl. 14:53

**Spm. nr. S 571**

18) Til udlændinge- og integrationsministeren af:

**Nils Sjøberg** (RV):

Hvad mener ministeren om at borgere, som har boet i Danmark i en menneskealder, har stemt ved folketingsvalg og været værnepligtige i det danske forsvar, kan få frataget deres statsborgerskab, fordi de ikke kan dokumentere, at de har dansk indfødsret ved hjælp af en original dåbsattest?

**Første næstformand** (Karen Ellemann):

Værsgo for oplæsning af spørgsmålet.

Kl. 14:53

**Nils Sjøberg** (RV):

Tak. Hvad mener ministeren om, at borgere, som har boet i Danmark i en menneskealder, har stemt ved folketingsvalg og været værnepligtige i det danske forsvar, kan få frataget deres statsborgerskab,

fordi de ikke kan dokumentere, at de har dansk indfødsret, ved hjælp af en original dåbsattest?

Kl. 14:53

**Første næstformand** (Karen Ellemann):  
Ministeren.

Kl. 14:53

**Udlændinge- og integrationsministeren** (Mattias Tesfaye):

Tak for spørgsmålet. Jeg går ud fra, at det er stillet i forlængelse af den konkrete sag, som bl.a. DR har omtalt. Jeg kan naturligvis ikke kommentere konkrete sager, men jeg vil gerne fortælle lidt mere om de bagvedliggende regler.

Lad mig starte med at sige, at jeg er helt med på, at det kan forekomme absurd, mildest talt, at en borger, der har opholdt sig det meste af sit liv i Danmark, aftjent værnepligt, stemt ved folketingsvalg, nu også bliver bedt om at dokumentere sit danske statsborgerskab.

Det er sådan, at når en borger, der er født i udlandet, søger om et pas ved en kommune eller en dansk repræsentation i udlandet, kan der være tilfælde, hvor borgeren anmodes om at fremlægge et bevis for, at borgeren er dansk statsborger, for at der kan udstedes et pas, og det her bevis bliver så udstedt af Udlændingeministeriet. Ved behandlingen af de sager foretager ministeriet en vurdering af, om personen har fået dansk statsborgerskab ved fødslen og efterfølgende bevaret sit danske statsborgerskab. Hvis personen har erhvervet og efterfølgende bevaret sit danske statsborgerskab, får folk det her bevis.

Baggrunden for, at der i nogle situationer anmodes om sådan et bevis for dansk statsborgerskab, er, at man vil undgå, at der bliver udstedt pas til folk, som enten aldrig har fået dansk statsborgerskab, eller som senere har tabt det. Det tror jeg sådan set de fleste af os er enige i er en rimelig fornuftig fremgangsmåde. Men i forbindelse med behandlingen af en ansøgning om bevis for dansk statsborgerskab stilles der, alt afhængigt af hvor borgeren er født, visse krav til dokumentation for det danske statsborgerskab. Groft sagt, kan man sige, at borgere, der er født i en række lande uden for Europa, stilles over for ét krav, mens borgere, der er født i Europa, stilles over for et andet dokumentationskrav. Og det skyldes, at ikke alle dokumenter udstedt i lande uden for Europa umiddelbart kan anerkendes i Danmark. Dokumentationen skal bruges til at vurdere, om borgeren har fået statsborgerskabet ved sin fødsel. Der kan f.eks. være behov for forældrenes vielsesattest, hvis det efter den lovgivning, der gjaldt på tidspunktet for den pågældendes fødsel, var en forudsætning for at opnå dansk statsborgerskab, at forældrene var gift.

Skulle der opstå tvivl eller tilfælde, hvor en borger har svært ved at fremskaffe den dokumentation, som ministeriet har anmodet om, så vejleder ministeriet selvfølgelig altid gerne borgeren.

Kl. 14:55

**Første næstformand** (Karen Ellemann):

Spørgeren.

Kl. 14:55

**Nils Sjøberg** (RV):

Tak. Der skal ikke herske nogen tvivl om, at Det Radikale Venstre er af den opfattelse, at der ikke er nogen, der skal have statsborgerskab, hvis der ikke er rimelighed i, at de får det. Der skal heller ikke herske nogen tvivl om, at vi ikke skal give folk, der er kriminelle, lov til at få adgang til Danmark som sådan. Nu er den her situation noget helt specielt. Vi har en person, der er født af danske statsborgere, og som har levet flere årtier i Danmark, en person, der som sagt har taget uddannelse i Danmark, har stemt i Danmark og har været i forsvaret i Danmark.

Er det efter ministerens opfattelse muligt, at denne praksisanvendelse af lovgivning på det her område, hvor man ikke nødvendigvis

i en sådan situation, som gør sig gældende her, hvor der er alt, der taler for, at personen er dansk, er blevet lidt for rigid, er blevet lidt for firkantet, i den her sammenhæng, og at man måske kunne finde en mere hensigtsmæssig løsning i sådan nogle tilfælde?

Kl. 14:56

**Første næstformand** (Karen Ellemann):  
Ministeren.

Kl. 14:56

**Udlændinge- og integrationsministeren** (Mattias Tesfaye):

Jamen jeg synes faktisk, det er en rigtig konstruktiv måde at gå til problemet på, nemlig at spørge sig selv: Er det blevet for rigidt? Med forbehold for, at de her regler også er forholdsvis nye for mig, vil jeg sige: Jeg giver spørgeren meget ret i, at det er en meget speciel sag. Faktisk har jeg undersøgt det, og der bliver udstedt flere hundrede af de her beviser hvert eneste år, nogle får dem faktisk samme dag, som de søger, det er fuldstændig udproblematiske.

Så er der nogle enkelte sager, bl.a. den her, som trækker ud, og den her er trukket meget langt ud, men jeg vil også sige, at hvis ikke man kan få de dokumenter, der skal dokumentere, under hvilke forhold man er født i udlandet, så vejleder ministeriet meget gerne om, hvad man så gør, og så plejer man at finde en praktisk løsning. Nu kender jeg ikke den konkrete sag, men jeg håber da også, at man kommer frem til det, i den konkrete sag. For vi har regler, der gælder, og så har vi nogle hovedregler, og så har vi som regel også nogle undtagelser, fordi det er umuligt at lave lovgivning, der gælder i alle tænkelige tilfælde.

Kl. 14:57

**Første næstformand** (Karen Ellemann):  
Spørgeren.

Kl. 14:57

**Nils Sjøberg** (RV):

Naturligvis. Hvad vil ministeren gøre for at undgå, at andre personer kommer til at stå i den samme usikre situation, som den her mand har oplevet? Med andre ord: Hvilken opfølgning vil ministeren foretage for at sikre, at en tilsvarende situation ikke opstår igen?

Kl. 14:57

**Første næstformand** (Karen Ellemann):  
Ministeren.

Kl. 14:57

**Udlændinge- og integrationsministeren** (Mattias Tesfaye):

Det, som jeg er interesseret i, er, hvor mange der ud af de adskillige hundrede sager, der kører igennem ministeriet hvert år, går i hårdknude. Det er det, som jeg er interesseret i at følge. Har vi fået lavet nogle regler, hvor flere går i hårdknude, eller kan vi inden for rammerne af den hovedregel og så de sådan lidt mere fleksible muligheder, der også er tilgængelige, få håndteret sagerne? Nu kunne jeg forstå ud fra en af artiklerne, der har været bragt på DR, at det faktisk startede med, at hans datter søgte om at få et pas, og så vidt jeg kunne forstå det ud fra artiklen, har hun fået et pas. På den måde håber jeg jo, at sagerne trods alt finder deres løsning stille og roligt med de eksisterende regler. Men hvis man ser en kraftig stigning i antallet af sager, der går i hårdknude, sager, der trækker ud, og der er ting, der opleves af borgerne som rigide, så synes jeg da, vi skal kigge på reglerne.

Kl. 14:58

**Første næstformand** (Karen Ellemann):  
Spørgeren.

Kl. 14:58

**Nils Sjøberg** (RV):

Det glæder mig, at ministeren har et håb om, at man kan finde nogle ordninger på det her område. Det glæder mig, at ministeren vil se på reglerne, men hvad vil ministeren konkret gøre, for at en sådan situation ikke gentager sig?

Kl. 14:58

**Første næstformand** (Karen Ellemann):  
Ministeren.

Kl. 14:58

**Udlændinge- og integrationsministeren** (Mattias Tesfaye):

Jamen jeg vil starte med at sige, at jeg altid er påpasselig med at ændre de generelle regler på baggrund af en enkelt sag, men hvis den enkeltsag er udtrykt for en generel tendens, synes jeg, der er grundlag for at ændre de generelle regler. Ellers håber jeg, at de kattelemme og det gummi og elastik, der trods alt er i lovgivningen, kan få tingene til at glide, også selv om der er noget, der er gået i hårdknude.

Kl. 14:59

**Første næstformand** (Karen Ellemann):

Tak til ministeren for besvarelse af spørgsmålet, og tak til spørgeren. Spørgsmål nr. 18 er blevet besvaret, og dermed er der ikke flere spørgsmål til udlændinge- og integrationsministeren i dag.

Det næste og sidste spørgsmål er spørgsmål nr. 19, der er stillet til miljøministeren, og det er stillet af hr. Morten Messerschmidt fra Dansk Folkeparti.

Kl. 14:59

**Spm. nr. S 569 (omtrykt)**

19) Til miljøministeren af:

**Morten Messerschmidt** (DF):

Når man i sidste uge i Frederiksborg Amtsavis kunne læse, hvordan stadig flere områder er udsat for erosion fra vand og vind, som betyder, at flere ejendomme direkte er i fare for at styrte i fjorden, hvilket selvsagt er et kæmpe problem både for husejere og lodsejere, men også for resten af landet, vil spørgeren gerne have oplyst: Hvad vil regeringen gøre for de ramte hus- og lodsejere, og har man planer om en landsdækkende plan til sikring af de danske kyststrækninger, så det ikke overlades til kommunerne alene?

**Første næstformand** (Karen Ellemann):

Værsgo for oplæsning af spørgsmålet.

Kl. 14:59

**Morten Messerschmidt** (DF):

Tak, formand. Når man i sidste uge i Frederiksborg Amts Avis kunne læse, hvordan stadig flere områder er udsat for erosion fra vand og vind, som betyder, at flere ejendomme direkte er i fare for at styrte i fjorden, hvilket selvsagt er et kæmpe problem både for husejere og lodsejere, men også for resten af landet, vil spørgeren gerne have oplyst: Hvad vil regeringen gøre for de ramte hus- og lodsejere, og har man planer om en landsdækkende plan til sikring af de danske kyststrækninger, så det ikke overlades til kommunerne alene?

Kl. 15:00

**Første næstformand** (Karen Ellemann):

Ministeren.

Kl. 15:00

**Miljøministeren** (Lea Wermelin):

Tak for spørgsmålet. Ved den seneste ændring af kystbeskyttelsesloven i 2018 blev myndighedsansvaret for kystbeskyttelse samlet

hos kommunerne. Ændringen blev gennemført af den tidligere Venstreledede regering med opbakning fra Dansk Folkeparti. Så i dag er det det grundlæggende princip i kystbeskyttelsesloven, at det er grundejers ansvar at beskytte sin ejendom. Kystbeskyttelsesloven giver kommunerne mulighed for at etablere beskyttelse af længere kyststrækninger, bl.a. ved at kommunerne kan opkræve udgifterne af de grundejere, der opnår fordel af beskyttelsen, ligesom kommunerne også kan medfinansiere.

Klimaforandringerne betyder så også, at vi i fremtiden står over for øgede udfordringer med voldsommere vejr og stigende vandstande, og derfor vil regeringen i forbindelse med arbejdet med den kommende klimatilpasningsplan også se på, om staten i højere grad kan være med til at koordinere og prioritere indsatsen i forhold til bl.a. kystbeskyttelse. Der er allerede gjort meget, og flere tiltag er på vej. Staten har de seneste år øget vejledning og iværksat initiativer, der hjælper kommuner og borgere med at beskytte værdier mod oversvømmelser og erosion fra havet. I år følger flere værktøjer, bl.a. en national risikovurdering, der indeholder vejledende forslag til, hvordan risikoen for oversvømmelser og erosion konkret kan håndteres. Risikovurderingen kan bl.a. understøtte kommunernes planlægning af projekter, hvor flere grundejere går sammen om at kystbeskytte længere strækninger. Sådanne løsninger er ofte de mest omkostningseffektive løsninger.

Kl. 15:01

**Første næstformand (Karen Ellemann):**  
Spørgeren.

Kl. 15:01

**Morten Messerschmidt (DF):**

Det lyder jo godt. Det kunne være rart at få lidt at vide om tidsperspektivet her, og måske også hvad det mere konkret skal indeholde. For de folk, der jo har jord eller huse og ejendomme tæt ud til fjord eller hav, kan hvert år sidde og se på, hvordan vandet æder sig længere og længere ind. Jeg synes simpelt hen, det er for fattigt bare at sige, at det er deres problem. Det er trods alt vores alle sammens land, der bliver ædt ind på, men forskellen er bare, hvem der først bliver ramt selv. Og at sige, at det så bare er et kommunalt anliggende eller et lodsejeranliggende, skurrer lidt i mine ører. For mig at se er det her noget, vi alle sammen har en interesse i, og derfor er det også noget, vi alle sammen har en pligt over for.

Selvfølgelig er det naturligt at tale med de kommuner, der har kyststrækningerne, først, men vi har jo alle sammen en interesse i at hjælpe hinanden med det her, og derfor kunne det være rart, hvis ministeren kunne være bare en lille smule mere konkret. Jeg tror, at hele Folketinget sådan set i spænding venter på, hvornår de her forhandlinger om klimahandlingsplanen kan gå i gang, og deri er der jo også et spørgsmål om tilpasning. Det her er jo et spørgsmål om, at vi tilpasser os de forandringer af klimaet, der uvægerligt kommer. Om vi så reducerer dansk CO<sub>2</sub>-udslip med 70, 80 eller 100 pct., vil klimaet forandre sig, og der har vi altså også her på Christiansborg, også regeringen, synes jeg, en pligt til at sikre, at vi er klar, når vandene stiger, når der kommer mere nedbør, eller hvad det måtte være, både over for landet som et hele, men også over for de lodsejere, som altså er blevet bragt i en noget penibel situation – som borgeren, jeg så i Frederiksborg Amts Avis her i sidste uge. Og jeg håber for både mig, for resten af Folketinget, men også for borgerne, der er i den her situation, at ministeren kan være en lille smule mere konkret.

Kl. 15:03

**Første næstformand (Karen Ellemann):**  
Ministeren.

**Miljøministeren (Lea Wermelin):**

Jamen jeg skal gøre forsøget. Det er ikke, fordi jeg ikke forstår ønsket om at få at vide, hvad det præcis er, der kommer til at være en del af den her plan i forhold til klimatilpasning. Jeg glæder mig sådan set også over, at jeg er enig med spørgeren, når vi kan se, at der med klimaforandringerne kommer mere vand ned fra oven, og når vi i det hele taget kan se store vandløbssystemer, der går over deres breder, i, at der er behov for nogle nye værktøjer i kassen, og at vi sådan set ikke er fremtidssikret i forhold til de klimaforandringer, der kommer. Derfor er noget af det, vi har lagt frem som ambition oven på klimaloven, netop, at der så skal være klimahandlingsplan og i det også en plan for klimatilpasning. Derfor kan jeg ikke på forhånd sige, at svarene præcis vil være sådan og sådan.

I dag er det sådan, at det er kommunernes ansvar, og det ligger også meget hos grundejeren, men det, som jeg jo også siger, og det, vi lægger frem som regering, er, at der er behov for en koordinering, en prioritering af den indsats, og at det skal ske i klimatilpasningsplanen. Jeg vil da i hvert fald invitere Dansk Folkeparti til også at være en del af de drøftelser – det tror og håber jeg de vil sige ja til – for jeg tror, der er behov for, når vi skal lave nogle af de her store planer, som skal fremtidssikre Danmark, at vi så også gør det bredt og på tværs her i Folketinget.

Kl. 15:04

**Første næstformand (Karen Ellemann):**  
Spørgeren.

Kl. 15:04

**Morten Messerschmidt (DF):**

Vi var jo glade for at være med i aftalen om klimaloven og regner sandelig også med at få lov til at være med i det efterfølgende forløb, hvis vi kan finde hinanden. Det, jeg tror, og det, vi i Dansk Folkeparti taler om der er behov for, er jo at få en national kortlægning af, hvor problemet er størst. Altså, hvor er det, vandet æder sig mest ind på folks ejendom, ja, på Danmark, og hvad kan man konkret gøre? Der er jo store forskelle. Nogle steder skal der måske bare plantes lyng, så man holder lidt på sandet, så det ikke fyger væk, og andre steder skal der laves større konstruktioner – jeg vil ikke bruge ordet dæmninger – som kan holde vandet væk. Jeg tror, at der er behov for, at vi får kortlagt det her problem ganske hurtigt. Det kan i hvert fald ikke vente til 2030.

Kl. 15:05

**Første næstformand (Karen Ellemann):**  
Ministeren.

Kl. 15:05

**Miljøministeren (Lea Wermelin):**

Nej, det kan det bestemt ikke. Det er også derfor, vi har snuden i sporet, og jeg glæder mig over, at vi har lavet en klimalov i fællesskab. Man kan sige, at noget af det, der skal til, netop er et eller andet afdækkende arbejde. Der er blevet lavet et klimaatlas, som DMI har stået for. Derudover er vi i gang med den her risikovurdering, som jo skal være en hjælp til kommuner og grundejere til at se, hvad det egentlig er, der skal til. Så værktøjerne skal jo være nogle, der gør, at man kan få et overblik over udfordringerne, og som sådan set også sikrer, at man reelt kan handle på det.

Der har kommunerne i dag nogle muligheder, men jeg tror ikke, at de har alle muligheder, og det er jeg meget optaget af at vi også får fundet nogle nye løsninger på i den klimatilpasningsplan, vi skal lave. Vi har, hvad angår Vestkysten og andre steder i Danmark, også nogle fællesaftaler, som staten har et stort engagement i, og vi skal jo kigge på, om der er den rigtige balance rundtomkring i landet.

Kl. 15:06

**Første næstformand** (Karen Ellemann):  
Spørgeren.

Kl. 15:06

**Morten Messerschmidt** (DF):

Det er præcis det, jeg sigter til, for det er jo lidt paradoksalt at se, at staten nogle steder i landet godt vil engagere sig i det, men andre steder har sagt, at det er lodsejerne, grundejerne eller kommunerne, der må tage sig af det. Uanset hvor vi bor, har vi jo alle sammen en interesse i at begrænse skadevirkningerne så meget som muligt. Så derfor vil jeg gerne tage ministeren på ordet, og jeg håber, at hun vil sende signalet videre til sin kollega, klimaministeren, der sidderovre i det, der flot kaldes Overformynderiet.

Kl. 15:06

**Første næstformand** (Karen Ellemann):  
Ministeren.

Kl. 15:06

**Miljøministeren** (Lea Wermelin):

Jeg synes, at vi har et godt samarbejde på tværs af klima- og miljøområdet, og jeg tror også, at det bliver nødvendigt i fremtiden. Hvis vi skal løse nogle af de her problemer, skal noget af det, vi skal gøre på klimaområdet, jo også være godt for miljøet og omvendt. Så jeg glæder mig sådan set bare til, vi skal mødes og tale endnu mere om det her. Vi står jo i forvejen på ryggen af en aftale, vi lavede så sent som i december, som Dansk Folkeparti også var med i, og vi har lavet en undtagelse, som sikrer, at nogle af de her større fælleskommunale projekter heller ikke ender med at trække i langdrag på grund af klagesager.

Kl. 15:07

**Første næstformand** (Karen Ellemann):  
Tak til ministeren for besvarelsen. Tak til spørgeren.  
Hermed er spørgetiden afsluttet.

---

Kl. 15:07

## Meddelelser fra formanden

**Første næstformand** (Karen Ellemann):  
Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 23. januar 2020, kl. 10.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der fremgår af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 15:07).

---